

LOPPULAUSUNTO ALUSTUKSEEN „SOSIALIDEMOKRAATTISESTA POIKKEAMASTA PUOLUEESSAMME“

marraskuun 3 pnä 1926

I

ERÄISTÄ YLEISISTÄ KYSYMYKSISTÄ

1. MARXILAISSUUS EI OLE DOGMI, VAAN TOIMINTAOHJE

Toverit! Alustuksessani sanoin, että marxilaisuus ei ole dogmi, vaan toimintaohje, että Engelsin tunnettu määritelmä, jonka hän antoi viime vuosisadan 40-luvulla, oli aikoinaan oikea, mutta nyt se on riittämätön. Sanoin, että siksi se pitää vaihtaa Leninin määritelmään siitä, että kapitalismin kehityksen ja proletariaatin luokkataistelun kehityksen uusissa oloissa sosialismin voitto erillisissä maissa on täysin mahdollista ja todennäköistä.

Puheenvuoroissa minulle tehtiin vastaväitöksiä. Zinovjev oli siinä suhteessa erikoisen yritteliäs. Siksi minun on otettava tämä kysymys uudelleen esille ja valaistava sitä seikkaperäisemmin.

Luulen, että Zinovjev ei ole lukenut Engelsin „Kommunismin periaatteita“, tai jos hän on ne lue-
nut, niin ei ole ymmärtänyt niitä. Muuten hän ei olisi ruvennut väittämään vastaan, muuten hän olisi ottanut huomioon sen tosiasian, että sosialidemokratia

tarrautuu nykyään Engelsin vanhaan määritelmään taistelussaan leninismiä vastaan, muuten Zinovjev olisi ymmärtänyt, että kulkemalla sosialidemokratian jälkiä saattaa joutua eräisiin „rämettymisen“ vaaroihin.

Kuulkaa, mitä Engels puhuu „Kommunismmin periaatteissaan“⁹⁴, jotka ovat eri määritelmien selitystä kysymysten ja vastausten muodossa.

Kysymys: Voidaanko yksityisomistus lakkauttaa heti yhdellä kertaa?

Vastaus: Ei, ei voida, samoin kuin ei voida yhdellä kertaa lisätä tuotantovälineitä siinä määrässä, mikä tarvitaan yhteiskunnallisen tuotannon luomiseen. Siksi proletariaatin vallankumous*, joka nähtävästi tapahtuu, voi vain vähitellen uudistaa nykyisen yhteiskunnan ja vasta sen jälkeen lakkauttaa yksityisomistuksen, kun saadaan jo luoduksi sitä varten tarvittava määrä tuotantovälineitä.

Kysymys: Minkälainen on oleva tämän vallankumouksen kulku?

Vastaus: Ennen kaikkea se luo demokraattisen järjestelmän ja siten joko suoranaisesti tai välillisesti proletariaatin poliittisen herruuden.

Tässä on nähtävästi kysymys porvariston kukistamisesta ja proletariaatin diktatuurin pystyttämisestä. Te tiedätte, toverit, että tämän kohdan me olemme jo toteuttaneet, toteuttaneet runsaalla mitalla. (Ä ä n i ä: „Oikein!“ „Oikein sanottu!“.)

Edelleen:

„Demokratia olisi kerrassaan hyödytöntä proletariaatille, ellei sitä käytettäisi viipymättä sellaisten laajasuuntaisten toimien toteuttamisen keinona, jotka käyvät välittömästi yksityisomistuksen kimppuun ja jotka turvaavat proletariaatin

* Alleviivaus minun. J. St.

olemassaolon. Nämä tärkeimmät toimenpiteet, jotka johtuvat kiertämättömästi nykyisistä olosuhteista, ovat seuraavat:

1) Yksityisomistuksen rajoittaminen: asteittaisesti kohoava vero, korkea vero perintöomaisuudesta, sivuperillisten (veljet, veljen ja sisaren lapset j.n.e.) perintöoikeuden lakkauttaminen, pakolliset lainat j.n.e“.

Te tiedätte, että meillä nämä toimenpiteet on toteutettu ja niitä toteutetaan runsaalla mitalla.

Edelleen:

„2) Maanomistajain, tehtailijain, rautateiden ja merialusten omistajain omaisuuden vähittäin tapahtuva pakkoluovuttaminen osittain valtion teollisuuden kilpailun kautta, osittain välittömästi assignaateilla lunastamisen tietä“.

Te tiedätte, että nämäkin toimenpiteet on meillä toteutettu jo vallankumouksemme ensimmäisinä vuosina.

Edelleen:

„3) Kaikkien emigranttien ja kansan enemmistöä vastaan nousseiden kapinallisten omaisuuden takavarikoiminen“.

Te tiedätte, että me olemme jo takavarikoineet ja niin perusteellisesti, ettei pitemmälle enää pääse. (Naurua.)

Edelleen:

„4) Töiden järjestäminen tai työn antaminen proletaareille kansalle kuuluvilla maataloilla, tehtaissa ja verstaissa, minkä tuloksena hävitetään työläisten välinen kilvoittelu ja tehtailijain, mikäli heitä vielä jää, täytyy maksaa yhtä suuri palkka kuin valtionkin“.

Tunnettua on, että tätä tietä me kuljemme, että olemme saaneet tällä tiellä eräitä voittoja ja pääpiirteissään tätä kohtaa jo täytetään hyvällä menestyksellä.

Edelleen:

„5) Yhtäläinen työvelvollisuus yhteiskunnan kaikille jäsenille jo ennen yksityisomistuksen täydellistä lakkauttamista.

Teollisuusarmeijain muodostaminen, varsinkin maataloutta varten“.

Te tiedätte, että me kokeilimme tätä tietä sotakommunismien kaudella järjestämällä työarmeijoita. Mutta tällä tiellä ei saatu suuria aikaan. Sen jälkeen me lähdimme pyrkimään tuohon päämäärään kiertoiteitä, eikä ole syytä epäillä, ettemmekö me saisi tällä alalla ratkaisevia menestyksiä.

Edelleen:

„6) Luottojärjestelmän ja rahakaupan keskittäminen valtion käsiin valtion pääomalla toimivan kansallispankin välityksellä. Kaikkien yksityispankkien ja pankkiirintomistojen sulkeminen“.

Tämäkin, kuten te, toverit, vallan hyvin tiedätte, on meillä pääpiirteissään jo toteutettu.

Edelleen:

„7) Kansalle kuuluvien tehtaiden, verstaiden, rautateiden ja merialusten määrän lisääminen, kaikkien viljelemättömien maiden muokkaaminen ja jo viljelykseen otettujen maiden muokkauksen parantaminen sitä mukaa, kun pääomat lisääntyvät ja kansakunnan käytettävissä olevien työläisten luku kasvaa“.

Te tiedätte, että tätäkin tehtävää me toteutamme ja että se edistyy, ja sitä edistää kaikin puolin sekä maan kansallistaminen että teollisuuden perusalojen kansallistaminen.

Edelleen:

„8) Kaikkien lasten kasvattaminen valtion laitoksissa ja valtion laskuun siitä saakka, kun lapset voivat tulla toimeen ilman äidin hoitoa“.

Tätä tehtävää me toteutamme, mutta sitä ei ole vielä läheskään toteutettu, sillä sodan ja intervention köyhdyttäminä me emme voi vielä ottaa valtion huoleksi maamme kaikkien lasten kasvatusta.

Edelleen:

„9) Suurten palatsien rakentaminen kansalle kuuluville tiloille yhteisasunnoiksi kansalaiskommuuneja varten, jotka tulevat harjoittamaan teollisuutta sekä maataloutta ja yhdistämään kaupunkilais- ja maalaiselämän etuisuudet kärsimättä niiden yksipuolisuudesta ja puutteellisuuksista“.

Kysymys on nähtävästi asuntokysymyksestä suuressa mitassa. Te tiedätte, että me viemme tätä kysymystä eteenpäin, ja kun sitä ei vielä ole pääpiirteissään toteutettu eikä nähtävästi saada vielä kohtakaan toteutetuksi, niin se johtuu siitä, että saatuamme perinnöksi hävitetyn teollisuuden me emme ole vielä ehtineet emmekä ole voineet ehtiä kasata riittävästi varoja laajaa asuinrakennustoimintaa varten.

Edelleen:

„10) Kaikkien epäterveellisten ja huonosti rakennettujen asuintalojen ja korttelien hävittäminen kaupungeissa“.

Tämä kohta kuuluu erottamattomana osana edelliseen kohtaan, ja siksi se, mitä on sanottu edellisestä kohdasta, koskee myöskin tätä kohtaa.

Edelleen:

„11) Samanlainen perintöoikeus avioliitossa syntyneille ja aviottomille lapsille“.

Minusta tuntuu, että tätä tehtävää meillä täytetään tyydyttävästi.

Vihdoin, viimeinen kohta:

„12) Koko kulkulaitoksen keskittäminen kansakunnan käsiin“.

Te tiedätte, että tämä tehtävä on meillä jo toteutettu täydellisesti.

Tällainen, toverit, on se proletaarisen vallankumouksen ohjelma, jonka Engels on esittänyt teokseensa „Kommunismmin periaatteet“.

Kuten huomaatte, toverit, vallankumouksemme on jo täyttänyt yhdeksän kymmenesosaa tästä ohjelmasta.

Edelleen:

K y s y m y s: Voiko tämä vallankumous (josta edellä oli puhe. **J. St.**) tapahtua jossakin yhdessä maassa?

V a s t a u s: Ei voi. Suurteollisuus on jo sillä, että se on luonut maailmanmarkkinat, sitonut maapallon kaikki kansat, varsinkin sivistyskansat, toisiinsa siinä määrin, että kukin niistä on riippuvainen siitä, mitä toisen keskuudessa tapahtuu. Edelleen suurteollisuus on siinä määrin tasoittanut kaikkien sivistysmaiden yhteiskunnallisen kehityksen, että porvaristosta ja proletaariatista on kaikkialla tullut yhteiskunnan kaksi ratkaisevaa luokkaa ja niiden välinen taistelu on tullut aikamme tärkeimmäksi taisteluksi. Siksi kommunistinen vallankumous ei tule olemaan yksinomaan kansallinen, vaan se tapahtuu samanaikaisesti kaikissa sivistysmaissa, s.o. ainakin Englannissa, Amerikassa, Ranskassa ja Saksassa“... * (kts. **F. Engels**, „Kommunismmin periaatteet“).

Niin on asianlaita, toverit.

Engels sanoi, että proletaarinen vallankumous edelläesitettyine ohjelmineen ei voi tapahtua erillisessä maassa. Mutta tosiasiat osoittavat, että proletariaatin luokkataistelun uusissa olosuhteissa, imperialismin olosuhteissa me olemme jo pääpiirteissään suorittaneet tällaisen vallankumouksen erillisessä maassa, meidän maassamme, ja täyttäneet yhdeksän kymmenesosaa sen ohjelmasta.

* Alleviivaus minun. **J. St.**

Zinovjev saattaa sanoa, että me olemme tehneet virheen täyttäessämme tämän ohjelman, täyttäessämme nämä kohdat. (Naurua.) Saattaa hyvinkin olla niin, että me olemme langenneet jonkinlaiseen „kansalliseen rajoittuneisuuteen“ täyttäessämme nämä kohdat. (Naurua.) Saattaa hyvinkin olla. Mutta selvää kuitenkin on, että se, mitä Engels viime vuosisadan 40-luvulla, esimonopolistisen kapitalismin olosuhteissa, piti toteuttamattomana ja mahdottomana yhdelle maalle, on voitu toteuttaa ja on käynyt mahdolliseksi meidän maassamme, imperialismin olosuhteissa.

Jos Engels olisi elossa, niin hän ei tietenkään takertuisi vanhaan määritelmään, vaan päinvastoin avosylin tervehtisi meidän vallankumoustamme sanoen: „Hiiteen kaikki vanhat määritelmät, eläköön voittoisa vallankumous Neuvostoliitossa!“ (Suosio-osoituksia.)

Mutta niin eivät ajattele sosialidemokraattien leiriin kuuluvat herrat. He takertuvat Engelsin vanhaan sanamuotoon voidakseen siihen verhoutuneina helpottaa taisteluaan meidän vallankumoustamme vastaan, bolshevikkeja vastaan. Se on tietysti heidän asiansa. Se vain on paha, että Zinovjev yrittää matkia näitä herroja lähtemällä tässä tapauksessa sosialidemokratian polulle.

Esittäessäni Engelsin määritelmän ja kehittäessäni sitä yksityiskohtaisesti pidin silmällä kolmea seikkaa:

ensiksi, asettamalla Leninin määritelmän sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa vastakkain Engelsin määritelmän kanssa, joka on vanhan

kauden marxilaisten katsantokannan kaikkein äärimmäisin ja jyrkin ilmaus, halusin antaa mahdollisimman suuren selvyyden kysymyksestä;

toiseksi, paljastaa sosialidemokratian reformismi ja vallankumouksellisuuden vastustaminen, joka sosialidemokratia yrittää naamioda opportunistiaan vetoamalla Engelsin vanhaan määritelmään;

kolmanneksi, osoittaa, että Lenin ensimmäisenä ratkaisi kysymyksen sosialismin voitosta yhdessä maassa.

On myönnettävä, toverit, että juuri Lenin eikä kukaan muu löysi totuuden sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa. Leniniltä ei voida kieltää sitä, mikä oikeutetusti kuuluu hänelle. Ei pidä pelätä totuutta, pitää olla miehuullisuutta sanoa totuus, pitää olla miehuullisuutta sanoa avoimesti, että Lenin oli ensimmäinen marxilainen, joka asetti uudella tavalla kysymyksen sosialismin voitosta yhdessä maassa ja ratkaisi sen myönteisesti.

Tällä minä en halua laisinkaan sanoa sitä, että Lenin olisi ajattelijana ollut korkeammalla kuin Engels tai Marx. Tällä minä haluan sanoa vain kaksi seikkaa:

ensiksi: Engelsiltä tai Marxilta, niin nerokkaita ajattelijoita kuin he olivatkin, ei voida vaatia, että he olisivat esimonopolistisen kapitalismin kaudella nähneet etukäteen proletariaatin luokkataistelun ja proletaarisen vallankumouksen kaikki mahdollisuudet, jotka ilmestyivät enemmän kuin puoli vuosisataa myöhemmin, kehittyneen monopolistisen kapitalismin kaudella;

toiseksi: siinä ei ole mitään ihmeellistä, että Lenin Engelsin ja Marxin nerokkaana oppilaana kykeni huomaamaan proletaarisen vallankumouksen uudet mahdollisuudet kapitalismin kehityksen uusissa oloissa ja löysi siten totuuden sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa.

On osattava tehdä ero marxilaisuuden kirjaimen ja olemuksen välillä, marxilaisuuden erillisten määrittelmien ja sen metodin välillä. Leninin onnistui löytää totuus sosialismin voitosta yhdessä maassa siksi, että hän ei pitänyt marxilaisuutta dogmina, vaan toimintaohjeena, hän ei ollut kirjaimen orja ja osasi ottaa sen, mikä marxilaisuudessa on tärkeintä, perustavaa.

Lenin sanoo tästä asiasta kirjasessaan „Vasemmistolaisuus“ lastentautina kommunismissa“ näin:

„Teoriamme ei ole dogmi, vaan toimintaohje — sanoivat Marx ja Engels, ja sellaisten „patentin saaneiden“ marxilaisten kuin Karl Kautskyn, Otto Bauerin y.m. mitä suurin virhe, mitä suurin rikos on se, että he eivät ymmärtäneet sitä eivätkä osanneet soveltaa sitä proletariaatin vallankumouksen kaikkein tärkeimpänä hetkinä“ (kts. XXV osa, s. 211).

Tämä on se tie, Marxin, Engelsin ja Leninin tie, jolla me olemme ja jolla meidän on pysyttävä edelleenkin, jos me haluamme olla loppuun saakka vallankumousmiehiä.

Leninismi on pystynyt pitämään puoliaan imperialismin ja proletaarisen vallankumouksen aikakauden marxilaisuutena siksi, että se on ollut ja pysyy edelleenkin tällä tiellä. Tältä tieltä poikkeaminen merkitsee opportunistin suohon joutumista. Tältä tieltä luiskahtaminen merkitsee sosialidemokratian

vanaveteen joutumista, kuten Zinovjevillä on käynytkin tässä tapauksessa.

Zinovjev sanoi täällä, että Marx ja Engels lievensivät myöhemmin Engelsin vanhaa määritelmää, pitäen mahdollisena, että proletaarinen vallankumous voi alkaa erillisissäkin maissa. Hän esitti Engelsiltä sitaatin, jossa sanotaan, että „ranskalainen aloittaa ja saksalainen vie päätökseen“⁹⁵. Kaikki se on totta. Sen tietää nyt jokainen neuvosto- ja puoluekoulun oppilaskin. Mutta asia on niin, ettei nyt ole kysymys siitä. Eri asia on sanoa: aloita sinä vallankumous, lähiaikoina tulee avuksesi voittoisa vallankumous muissa maissa, ja jos tämä vallankumous voittaa muissa maissa, niin sinullakin on silloin voiton toiveita. Se on eri asia. Ja kokonaan eri asia on, kun sanotaan: aloita sinä vallankumous ja vie sitä eteenpäin tietäen, että vaikka vallankumouksen voitto muissa maissa ei ehtisikään tulla lähiaikoina, niin nyt, kehittyneen imperialismin oloissa, ovat taistelun olosuhteet sellaiset, että sinä voit silti voittaa sytyttääksesi sitten vallankumouksen muissa maissa. Se on kokonaan eri asia.

Ja kun minä esitin Engelsin vanhan määritelmän, niin en tehnyt sitä sivuuttaakseni sen tosiasian, että Engels ja Marx myöhemmin lievensivät tätä jyrkkää ja äärimmäistä sanamuotoa, vaan tarkoituksella:

a) saada aikaan selvyys asiassa vertaamalla kahta toisilleen vastakohtaista määritelmää;

b) paljastaa sosialidemokratian opportunisti, joka sosialidemokratia yrittää verhota itseään Engelsin vanhalla määritelmällä;

c) osoittaa, että Lenin oli ensimmäinen, joka asetti uudella tavalla kysymyksen sosialismin voitosta yhdessä maassa ja ratkaisi sen myönteisesti.

Kuten näette, toverit, olin oikeassa sanoessani, että Zinovjev ei ole lukenut „Kommunismmin periaatteita“, tahi jos on lukenutkin, niin hän ei ole ymmärtänyt niitä, koska hän tulkitsee Engelsin vanhaa määritelmää sosialidemokraattiseen tapaan ja on siten luisunut opportunismmin polulle.

2. ERÄITÄ LENININ HUOMAUTUKSIA PROLETARIAATIN DIKTATUURISTA

Edelleen puhuin alustuksessani, että meillä on enemmän tai vähemmän samanluontoinen tapaus kysymyksessä proletariaatin diktatuurista kehittyneen imperialismin tilanteessa. Sanoin, että kysymyksessä proletariaatin diktatuurista, joka ymmärretään vanhan porvarillisen valtiokoneiston murskaamisena ja uuden, proletaarisen koneiston rakentamisena, Marx teki aikoinaan (XIX vuosisadan 70-luvulla) poikkeuksen Englantiin ja nähtävästi Amerikkaan nähden, missä militarismi ja byrokratismi olivat siihen aikaan vähän kehittyneitä ja missä siihen aikaan saattoi olla mahdollisuus saavuttaa proletariaatin poliittinen herruus muita teitä, „rauhallisia“ teitä. Sanoin, että tämä poikkeus tai rajoitus, jonka Marx teki Englantiin ja Amerikkaan nähden ja joka oli siihen aikaan oikea, kävi Leninin mielestä vääräksi ja tarpeettomaksi nykyisissä kehittyneen imperialismin oloissa, jolloin militarismi ja byrokratia ovat alkaneet rehoittaa

Englannissa ja Amerikassa samalla tavoin kuin muissakin maissa.

Sallikaa, toverit, vedota Marxiin. Kuulkaa, mitä Marx kirjoitti kirjeessään Kugelmannelle huhtikuussa 1871:

„...Jos vilkaiset teokseni „Brumairen 18 päivä“ viimeistä lukua, niin huomaat minun sanovan, että Ranskan vallankumouksen seuraavana yrityksenä tulee olla byrokraattis-sotilaallisen koneiston murskaaminen... eikä enää, kuten tähän asti, tuon koneiston siirtäminen käsistä toisiin, ja tämä on jokaisen todellisen kansanvallankumouksen ennakkoehto mannermaalla*. Juuri sellainen onkin sankarillisten pariisilaisten toveriemme yritys“. (Siteeraan Leninin kirjasta „Valtio ja vallankumous“, XXI osa, s. 394.)

Näin kirjoitti Marx vuonna 1871.

Kuten tunnettua, kaikki ja kaikenkarvaiset sosialidemokraatit ja ennen kaikkea Kautsky takertuivat tähän sitaattiin väittäen, että proletariaatin väkivaltainen vallankumous ei ole välttämätön menetelmä sosialismiin kuljettaessa, että proletariaatin diktatuuria ei pidä käsittää ehdottomasti vanhan porvarillisen valtiokoneiston murskaamiseksi ja uuden, proletaarisen koneiston rakentamiseksi, että rauhallinen siirtymistie kapitalismista sosialismiin on juuri se tie, jonka puolesta proletariaatin täytyykin taistella.

Kuinka toveri Lenin suhtautui tähän asiaan? Näin hän kirjoitti siitä kirjassaan „Valtio ja vallankumous“:

„On mielenkiintoista panna merkille erikoisesti kaksi kohtaa ylläesitetystä Marxin lausunnosta. Ensinnäkin hän rajoittaa joh-

* Alleviivaus minun. J. St.

topäättöksensä mannermaahan. Se oli ymmärrettävää vuonna 1871, jolloin Englanti oli vielä esimerkki puhtaasti kapitalistisesta maasta, mutta vailla sotilasvaltaa ja melkoisessa määrin vailla byrokratiaa. Sen vuoksi Marx teki poikkeuksen Englantiin nähden, missä vallankumous, vieläpä kansanvallankumouskin, näytti mahdolliselta ja olikin silloin mahdollinen ilman sitä ennakkoehtoa, että „valmis valtiokone“ murskataan.

Nyt*, vuonna 1917, ensimmäisen imperialistisen suursodan kaudella, tämä Marxin tekemä rajoitus katoaa*. Sekä Englanti että Amerikka, jotka sotilasvallan ja byrokraattismin puuttumisen mielessä olivat suurimmat ja koko maailmassa viimeiset anglo-saksilaisen „vapauden“ edustajat, ovat nyt täydellisesti vajonneet byokraattis-sotilaallisten laitosten yleiseurooppalaiseen, likaiseen, veriseen suohon, laitosten, jotka alistavat kaiken valtaansa ja musertavat kaiken painollaan. Nyt on sekä Englannissa että Amerikassa „jokaisen todellisen kansanvallankumouksen ennakkoehtona“ „valmiin valtiokoneen“ (joka siellä vuosina 1914—1917 saatettiin „eurooppalaiseen“ yleisimperialistiseen täydellisyyteen) **s ä r k e m i n e n , m u r s k a a m i n e n**“ (kts. XXI osa, s. 395).

Kuten näette, tässä on tapaus, joka on enemmän tai vähemmän samanluontoinen kuin se tapaus, josta puhuin teille Engelsin vanhan määritelmän yhteydessä sosialismin voitosta.

Sillä rajoituksella tai poikkeuksella, jonka Marx teki Englantiin ja Amerikkaan nähden, oli perusteita niin kauan, kun näissä maissa ei ollut olemassa kehittyynyttä militarismia eikä kehittyynyttä byrokratiaa. Tämä rajoitus menetti Leninin mielestä merkityksensä monopolistisen kapitalismin uusissa oloissa, jolloin militarismi ja byrokratia kehittyivät Englannissa ja Amerikassa yhtä pitkälle, elleivät pitemmällekin, kuin Euroopan mantereiden maissa.

* Alleviivaus minun. J. St.

Siksi proletariaatin väkivaltainen vallankumous, proletariaatin diktatuuri, on kiertämätön ja välttämätön ehto sosialismiin kuljettaessa poikkeuksetta kaikissa imperialistisissa valtioissa.

Siksi kaikkien maiden opportunistit, takertuen Marxin ehdollisesti esittämään rajoitukseen ja taistellen proletariaatin diktatuuria vastaan, eivät puolusta marxilaisuutta, vaan omaa opportunistista asiaansa.

Lenin tuli tähän johtopäätökseen siksi, että hän osasi tehdä eron marxilaisuuden kirjaimen ja marxilaisuuden olemuksen välillä, että hän ei pitänyt marxilaisuutta dogmina, vaan toimintaohjeena.

Kummallista olisi vaatia, että Marxin olisi pitänyt nähdä monta vuosikymmentä etukäteen kaikki ja kaikenlaiset kapitalismin ja luokkataistelun kehityksen mahdollisuudet tulevaisuudessa. Mutta vieläkin kummallisempaa olisi ihmetellä sitä, että Lenin huomasi ja yleisti nämä mahdollisuudet kapitalismin kehityksen uusissa oloissa, jolloin nämä mahdollisuudet ilmaantuivat ja kehittyivät enemmän kuin riittävästi.

Täällä kuului välihuudahdus paikalta, nähtävästi se oli Rjazanov, joka sanoi, että Marxin esittämä rajoitus Englantiin ja Amerikkaan nähden ei ole väärä vain luokkataistelun nykyisissä olosuhteissa, vaan että se ei ollut oikea niissäkään oloissa, jotka vallitsivat silloin, kun Marx teki tuon rajoituksen. Minä en ole samaa mieltä Rjazanovin kanssa. Luulen Rjazanovin erehtyvän. Joka tapauksessa Lenin on tästä asiasta toista mieltä, sillä hän sanoo aivan selvästi, että Marx oli oikeassa tehdessään sellaisen

poikkeuksen Englantiin ja Amerikkaan nähden 70-luvulla.

Kuulkaa, mitä toveri Lenin kirjoittaa tästä asiasta kirjasessaan „Elintarvikeverosta“:

„Kun me Toimeenpaneavassa Keskuskomiteassa kiistelimme Buharinin kanssa, hän huomautti muun muassa: kysymyksessä spesialistien korkeista palkoista „me“ olemme „oikeistolaisempia kuin Lenin“, sillä me emme näe siinä mitään poikkeamista periaatteista, muistaen Marxin sanoja, että visseissä oloissa työväenluokalle olisi tarkoituksenmukaisempaa „lunastaa itsensä vapaaksi tuosta rosvojoukkiosta“ (nimittäin kapitalistien rosvojoukkiosta, s.o. lunastaa porvaristolta pois maat, tehtaat, työpajat ja muut tuotantovälineet). Tämä on erittäin mielenkiintoinen huomautus“. „...Syventykääpä Marxin ajatukseen. Kysymys oli Englannista viime vuosisadan 70-luvulla, esimonopolistisen kapitalismin huippukaudesta, maasta, jossa silloin oli kaikkein vähiten sotilaskastia ja byrokraatiaa, maasta, jossa silloin oli suurimmat sosialismin „rauhallisen“ voiton mahdollisuudet siinä mielessä, että työläiset „lunastaisivat itsensä vapaaksi“ porvaristosta. Ja Marx sanoi: visseissä oloissa eivät työläiset lainkaan kieltäydy maksamasta lunnaita porvaristolle. Marx ei sitonut omia eikä sosialistisen vallankumouksen tulevien johtajien käsiä kumouksen muotoihin, menetelmiin ja keinoihin nähden ymmärtäen varsin hyvin, miten suunnaton määrä uusia kysymyksiä silloin herää, miten koko tilanne muuttou kumouksen kulussa, miten usein ja voimakkaasti tilanne muuttou kumouksen kulussa. Mutta entä Neuvosto-Venäjäällä sen jälkeen, kun proletariaatti on ottanut vallan käsiinsä, sen jälkeen, kun riistäjien sotilaallinen ja sabotaashivastarinta on kukistettu, — eikö olekin ilmeistä, että eräät ehdot ovat saaneet saman luonteen kuin olisivat voineet saada puoli vuosisataa sitten Englannissa, jos se olisi silloin alkanut siirtyä rauhallisesti sosialismiin? Kapitalistien alistamisen työläisten alaiseksi olisivat silloin Englannissa voineet taata seuraavat seikat: (1) työläiset, proletaarit olivat väestössä mitä täydellisimmin vallitsevana enemmistönä, koska talonpoikaisväestöä ei ollut (Englannissa oli 70-luvulla merkkejä, jotka antoivat aihetta toivoa sosialismin erittäin nopeata menestystä maataloustyö-

vään keskuudessa); (2) proletariaatti oli erinomaisesti järjestynyt ammattiliittoihin (Englanti oli siihen aikaan maailman ensimmäinen maa siinä suhteessa); (3) proletariaatti oli verrattain korkealla sivistystasolla, sillä vuossataisen poliittisen vapauden kehitys oli kouluttanut sitä; (4) oivallisesti järjestyneiden englantilaisten kapitalistien — ne olivat silloin maailman parhaiten järjestyneitä kapitalisteja (nykyisin on etusija siinä suhteessa siirtynyt Saksalle) — pitkällinen tottumus ratkaista poliittiset ja taloudelliset kysymykset kompromissien avulla. Juuri näiden seikkojen vuoksi saattoi silloin syntyä ajatus mahdollisuudesta alistaa * Englannin kapitalistit rauhallista tietä * työläisten alaisuuteen... Marx oli aivan oikeassa opettaessaan työläisille, miten tärkeitä on säilyttää suurtuotannon organisatio nimenomaan siksi, että siirtyminen sosialismiin kävisi helpommin, ja miten täysin sallittava on se ajatus, että kapitalisteille on maksettava hyvin, maksettava heille lunnaat, jos olot (poikkeustapauksena: Englanti oli silloin poikkeus) muodostuvat sellaisiksi, että ne pakottavat * kapitalistit alistumaan rauhallisesti ja siirtymään kulttuurisesti, järjestyneesti sosialismiin lunastusehdolla“ (kts. XXVI osa, s. 327—329).

Ilmeisesti Lenin on tässä asiassa oikeassa eikä Rjazanov.

3. KAPITALISTISTEN MAIDEN KEHITYKSEN EPÄTASAISUUDESTA

Sanoin alustuksessani, että Lenin löysi ja perusteli lain kapitalististen maiden taloudellisen ja poliittisen kehityksen epätasaisuudesta, että lähtien tästä laista, lähtien siitä tosiasiasta, että epätasaisuus lisääntyy ja kärjistyy, Lenin tuli ajatukseen sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa. Tätä toteamaa vastaan esiintyivät Trotski ja Zinovjev. Trotski sanoi, että tämä Leninin toteama on teoreettisesti väärä. Ja Zinovjev yhdessä Trotskin kanssa

* Alleviivaus minun. J. St.

sanoi, että ennen, esimonopolistisen kapitalismin kaudella, kehityksen epätasaisuutta ilmeni enemmän kuin nyt, monopolistisen kapitalismin kaudella, ettei ajatusta sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa saa sitoa kapitalistisen kehityksen epätasaisuuden lakiin.

Siinä ei ole mitään ihmeteltävää, että Trotski vastustaa Leninin tunnettua teoreettista toteamaa epätasaisen kehityksen laista, sillä tunnettua on, että tämä laki kumoaa Trotskin teorian permanentista vallankumouksesta.

Sitä paitsi Trotski aivan ilmeisesti eksyy tässä poroporvarilliselle kannalle. Hän sekoittaa eri maiden **taloudellisen erilaisuuden** ennen — mikä erilaisuus ei aina johtanut eikä voinut johtaa näiden maiden hyppäykselliseen kehittymiseen — **taloudellisen ja poliittisen kehityksen epätasaisuuden kanssa** imperialismin kaudella, jolloin maiden välillä on taloudellista erilaisuutta vähemmän kuin ennen, mutta taloudellisen ja poliittisen kehityksen epätasaisuus on paljon suurempaa kuin ennen, ja se ilmenee kärkevämmin kuin ennen, ja sitä paitsi tämä epätasaisuus johtaa välttämättä ja kiertämättömästi hyppäykselliseen kehitykseen, johtaa siihen, että teollisessa suhteessa jälkeenjääneet maat sivuuttavat enemmän tai vähemmän lyhyessä ajassa edelle päässeet maat, mikä ei voi olla näin ollen luomatta edellytyksiä valtaville imperialistisille sodille sekä mahdollisuutta sosialismin voitolle yhdessä maassa.

Tuskin tarvinnee todistella sitä, ettei tämä tällainen kahden erilaisen käsitteen sekoittaminen todista eikä voi todistaa Trotskin korkeata „teoreettista“ tasoa.

Mutta minä en voi ymmärtää Zinovjevia, joka kuitenkin oli bolshevikki ja on haistanut yhtä ja toista bolshevismista. Kuinka voidaan väittää sellaista, että ennen oli kehityksen epätasaisuutta enemmän kuin nyt, monopolistisen kapitalismin kaudella, antautumatta vaaraan joutua ultraimperialismin ja kautskylaisuuden suohon? Kuinka voidaan väittää, että ajatus sosialismin voitosta yhdessä maassa ei ole sidottu kehityksen epätasaisuuden lakiin? Vai eikö ole tunnettua, että Lenin johti tämän ajatuksen juuri kehityksen epätasaisuuden laista? Mitä puhuvat esimerkiksi seuraavat Leninin sanat:

„Taloudellisen ja poliittisen kehityksen epätasaisuus on kapitalismin ehdoton laki. Siitä seuraa *, että sosialismin voitto on mahdollinen ensi aluksi muutamissa tahi jopa yhdessäkin, erillisessä kapitalistisessa maassa“ (kts. XVIII osa, s. 232).

Mitä kehityksen epätasaisuuden laki pitää lähtökohtana?

Se pitää lähtökohtana sitä, että:

1) vanha, esimonopolistinen kapitalismi on kasvanut ulos puitteistaan ja kehittynyt monopolistiseksi kapitalismiksi, imperialismiksi;

2) maailman jakaminen imperialististen ryhmien ja valtakuntien vaikutusalueisiin on jo suoritettu loppuun;

3) maailmantalouden kehitys käy olosuhteissa, joissa imperialistiset ryhmät käyvät epätoivonvimmasta taistelua markkinoista, raaka-aineesta ja vanhojen vaikutusalueiden laajentamisesta;

* Alleviivaus minun. J. St.

4) tämä kehitys ei käy tasaisesti, vaan hyppäyksittäin, siten, että markkinoilta tungetaan pois edellepäässeitä valtakuntia ja uudet työntyvät edelle;

5) tällainen kehityksen kulku aiheutuu siitä, että toisilla imperialistisilla ryhmillä on mahdollisuus kehittää nopeammin tekniikkaa, tuottaa halvempia tavaroita ja anastaa markkinoita toisten imperialististen ryhmien vahingoksi;

6) jo jaetun maailman aika-ajoittaisista uudelleenjaoista tulee niin muodoin ehdoton välttämättömyys;

7) nämä uudelleenjakamiset voivat näin ollen tapahtua vain väkivaltaista tietä, siten, että niiden tai näiden imperialististen ryhmien mahti tarkistetaan voimalla;

8) tämä seikka ei voi olla johtamatta suuriin selkkauksiin ja valtaviin sotiin imperialististen ryhmien välillä;

9) tällainen tilanne johtaa kiertämättömästi imperialistien keskinäiseen toistensa heikentämiseen ja tekee mahdolliseksi imperialistisen rintaman murtamisen erillisissä maissa;

10) imperialistisen rintaman murtamisen mahdollisuus erillisissä maissa ei voi olla muodostamatta suotuisia ehtoja sosialismin voitolle yhdessä maassa.

Mikä määrää epätasaisuuden kärjistymisen ja epätasaisen kehityksen ratkaisevan merkityksen imperialismin oloissa?

Sen määräävät kaksi perusseikkaa:

ensiksi se, että maailman jako imperialististen ryhmien kesken on suoritettu loppuun, maailmassa ei enää ole „vapaita“ maa-alueita ja jo jaetun uudel-

leenjakaminen imperialististen sotien avulla on ehdoton välttämättömyys taloudellisen „tasapainon“ saavuttamiseksi;

toiseksi se, että tekniikan valtava, ennenkuulumaton kehitys sanan laajassa merkityksessä tekee toisille imperialistisille ryhmille helpommaksi toisten imperialististen ryhmien saavuttamisen ja sivuuttamisen taistelussa markkinoiden valloittamisesta, taistelussa raaka-ainelähteiden anastamisesta j.n.e.

Mutta nämä seikat ovat kehittyneet ja päässeet korkeimpaan pisteeseensä vasta kehittyneen imperialismin kaudella. Eikä muuten voinut ollakaan, sillä maailman jako saattoi päättyä vasta imperialismin kaudella, ja valtavat teknilliset mahdollisuudet ilmaantuivat vasta kehittyneen imperialismin kaudella.

Tällä onkin selitettävissä se tosiasia, että kun Englanti saattoi ennen olla teollisessa suhteessa kaikkien valtioiden edellä, pysytellen niiden edellä enemmän kuin sadan vuoden ajan, niin myöhemmin, monopolistisen kapitalismin kaudella, Saksa tarvitsi vain parisen vuosikymmentä alkaakseen sivuuttaa Englantia, ja Amerikka tarvitsi sitäkin vähemmän sivuuttaakseen Euroopan maat.

Kuinka tämän jälkeen voidaan väittää, että ennen oli kehityksen epätasaisuutta enemmän kuin nyt, että ajatus sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa ei ole sidottu lakiin kapitalismin kehityksen epätasaisuudesta imperialismin kaudella?

Eikö ole selvää, että vain ne, jotka ovat propopovareja teoriassa, voivat sekoittaa teollisten maiden

entisen taloudellisen erilaisuuden lakiin taloudellisen ja poliittisen kehityksen epätasaisuudesta, jotka ovat saaneet erittäin suuren voiman ja kärkevyyden vasta kehittyneen monopolistisen kapitalismin kaudella?

Eikö ole selvää, että vain täydellinen valistumattomuus leninismen alalla on saattanut sanella Zinovjevillä ja hänen ystävilleen enemmän kuin kummallisia vastaväitteitä niitä Leninin tunnettuja toteamia vastaan, jotka koskevat kapitalististen maiden taloudellisen ja poliittisen kehityksen epätasaisuuden lakia?

II

KAMENEV RAIVAA TIETÄ TROTSKILLE

Mikä on Kamenevin tässä konferenssissa pitämän puheen perusajatus? Jos jätetään ottamatta huomioon eräitä pikkuseikkoja ja Kamenevin tavallinen diplomaattia, niin hänen puheensa ajatus on se, että hän koettaa helpottaa Trotskia aseimensa puolustamisessa, helpottaa hänen taisteluaan leninismiä vastaan peruskysymyksessä sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa.

Siinä tarkoituksessa Kamenev otti „työkseen“ todistaa, että Leninin peruskirjoitus (vuodelta 1915), jossa puhutaan sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa, ei muka koske Venäjää, että puhuesaan sellaisesta mahdollisuudesta Lenin ei tarkoittanut Venäjää, vaan muita kapitalistisia maita. Kamenev otti itselleen tämän epäilyttävän „työn“ raivatakseen sillä tavalla tietä Trotskille, jonka „kaavan“ Leninin vuonna 1915 kirjoittama artikkeli hävittää eikä voi olla hävittämättä.

Suoraan puhuen Kamenev on, niin sanoaksemme, ottanut itselleen Trotskin pihamiehen tehtävät (naurua), joka lakaisee tietä Trotskille. On tietysti surkeata nähdä Lenin Instituutin johtaja Trotskin pihamiehenä, ei siksi, että pihamiehen työ olisi jotain pahaa, vaan siksi, että Kamenev, joka epäilemättä on ammattitaitoinen mies, voisi mielestäni tehdä muuta ja suurempaa ammattitaitoa vaativaa työtä. (Naurua.) Mutta hän on asettunut tähän tehtävään vapaaehtoisesti, mihin hänellä oli tietysti täysi oikeus, eikä sille voida mitään.

Tarkastakaamme nyt, onko Kamenev täyttänyt tämän enemmän kuin kummallisen tehtävänsä.

Kamenev sanoi puheessaan, että Leninin perustoteama hänen kirjoituksessaan vuodelta 1915, toteama, joka on määrännyt koko vallankumouksemme ja rakennustyömme suunnan, että tuo toteama, joka puhuu sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa, ei koske eikä voi koskea Venäjää, että Lenin, puhuessaan sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa, ei tarkoittanut Venäjää, vaan ainoastaan muita kapitalistisia maita. Se on uskomatonta ja kauheata, se kuulostaa hyvin suuresti suoranaiselta toveri Leninin parjaukselta, mutta Kamenevia ei nähtävästi liikuta se, mitä puolue saattaa ajatella tästä Leninin väärentämisestä. Hän huolehtii vain yhdestä seikasta: tien raivaamisesta Trotskille hinnalla millä hyvänsä.

Miten hän yrittää perustella tätä kummallista väitettä?

Hän sanoo, että kahden viikon kuluttua toveri Leninin mainitun kirjoituksen ilmestymisestä Lenin

julkaisi tunnetut teesit⁹⁶ Venäjän edessäolevan vallankumouksen luonteesta, joissa hän sanoi, että marxilaisten tehtävä rajoittuu porvarillis-demokraattisen vallankumouksen voiton saavuttamiseen Venäjällä, että sanoessaan näin Lenin muka lähti siitä, että Venäjän vallankumouksen täytyy juuttua sen porvarilliseen vaiheeseen kasvamatta sosialistiseksi vallankumoukseksi. Ja koska Leninin kirjoitus sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa ei koske porvarillista vallankumousta, vaan sosialistista vallankumousta, niin on selvää, että Lenin ei voinut tässä kirjoituksessa tarkoittaa Venäjää.

Näin ollen Kamenevin mielestä asia on niin, että Lenin ymmärsi Venäjän vallankumouksen kantovoiman aivan kuin vasemmistolainen porvarillinen vallankumousmies tai niin kuin sosialidemokraattien tyyppinen reformisti, joiden mielestä porvarillisen vallankumouksen ei pidä kasvaa sosialistiseksi vallankumoukseksi, joiden mielestä porvarillisen vallankumouksen ja sosialistisen vallankumouksen välillä pitää olla pitkä historiallinen välimatka, pitkä väliaika, ainakin muutamien vuosikymmenien aukko, jonka aikana kapitalismi on kukoistava, mutta proletariaatti on elävä kurjuudessa.

Siis Lenin vuonna 1915, kirjoittaessaan artikkelelinsa, ei muka ajatellut, ei halunnut sitä eikä pyrkinyt siihen, että porvarillisen vallankumouksen voiton jälkeen siirryttäisiin viipymättä sosialistiseen vallankumoukseen.

Te ehkä sanotte, että se on uskomatonta ja kauheata. Niin, tämä Kamenevin väite on todellakin uskomaton ja kauhea. Mutta Kamenev ei siitä hämäänyy.

Sallikaa esittää muutamia asiakirjoja, jotka todistavat, että Kamenev väärentää törkeästi toveri Leniniä tässä kysymyksessä.

Kuulkaa, mitä toveri Lenin kirjoitti Venäjän vallankumouksen luonteesta jo vuonna 1905, jolloin Venäjän vallankumouksen kantovoima ei ollut eikä voinut olla niin valtava, kuin siitä tuli myöhemmin, imperialistisen sodan tuloksena, helmikuuhun mennessä vuonna 1917:

„Demokraattisesta vallankumouksesta me alamme heti* siirtyä, juuri voimiemme, valveutuneen ja järjestyneen proletariaatin voimien mukaan, alamme siirtyä sosialistiseen vallankumoukseen“ (kts. VIII osa, s. 186).

Tämä lainaus on otettu Leninin kirjoituksesta, joka ilmestyi syyskuussa 1905.

Tietääkö Kamenev tämän kirjoituksen olemassaolosta? Mielestäni Lenin Instituutin johtajan täytyy tietää sen olemassaolosta.

Näin ollen Lenin ei pitänyt porvarillis-demokraattisen vallankumouksen voittoa proletariaatin taistelun ja yleensä vallankumouksen päättymisenä, vaan ensimmäisenä vaiheena ja siirtymisasteena sosialistiseen vallankumoukseen.

Mutta ehkäpä Lenin on myöhemmin muuttanut käsitystään Venäjän vallankumouksen luonteesta ja kantovoimasta? Ottakaamme toinen asiakirja. Tarkoitetaan Leninin kirjoitusta, joka ilmestyi vuonna 1916, marraskuussa, kolme kuukautta sen jälkeen, kun oli ilmestynyt toveri Leninin peruskirjoitus sosialismin

* Alleviivaus minun. J. St.

voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa. Kuulkaa, mitä hän siinä sanoo:

„Proletariaatti taistelee ja tulee taistelemaan uhrautuvasti vallan valtaamiseksi, tasavallan puolesta, maitten takavarikoinniseksi, se on talonpoikaiston mukaansaamiseksi, sen vallankumouksellisten voimien käyttämiseksi loppuun saakka, „ei-proletaaristen kansanjoukkojen“ osallistumiseksi porvarillisen Venäjän vapauttamiseen sotilasfeodaalisesta „imperialismista“ (=tsarismista). Ja tätä porvarillisen Venäjän vapauttamista tsarismista, tilanherrojen maavallasta proletariaatti käyttää viipymättä* ei varakkaiden talonpoikien auttamiseen niiden taistelussa maataloustyöläisiä vastaan, vaan sosialistisen vallankumouksen suorittamiseen* liitossa Euroopan proletaarien kanssa“ (kts. XVIII osa, s. 318).

Kuten näette, niin tässä kuin edellisessäkin lainauksessa, niin vuonna 1905 kuin myöskin vuonna 1915, Lenin pitää lähtökohtana sitä, että porvarillisen vallankumouksen täytyy Venäjällä kasvaessaan muuttua sosialistiseksi vallankumoukseksi, että porvarillisdemokraattisen vallankumouksen voitto Venäjällä on Venäjän vallankumouksen ensimmäinen vaihe, joka on välttämätön, jotta voitaisiin viipymättä siirtyä sen toiseen vaiheeseen, sosialistiseen vallankumoukseen.

Entä kuinka on suhtauduttava Leninin teeseihin vuodelta 1915, joihin Kamenev puheessaan vetosi ja joissa puhutaan Venäjän porvarillis-demokraattisen vallankumouksen tehtävistä? Eivätkö nämä teesit ole ristiriidassa sen ajatuksen kanssa, että porvarillinen vallankumous kasvaessaan muuttuu sosialistiseksi vallankumoukseksi? Eivät tietenkään, ne eivät ole risti-

* Alleviivaus minun. J. St.

riidassa. Päinvastoin, näiden teesien perustana on juuri ajatus porvarillisen vallankumouksen kasvamisesta sosialistiseksi vallankumoukseksi, ajatus Venäjän vallankumouksen ensimmäisen vaiheen kasvamisesta toiseksi vaiheeksi. Ensinnäkin, Lenin ei näissä teeseissä laisinkaan puhu siitä, että Venäjän vallankumouksen kantovoima ja Venäjän marxilaisten tehtävät rajoittuvat tsaarin ja tilanherrojen kukistamistehtäviin, porvarillis-demokraattisen vallankumouksen tehtäviin. Toiseksi, Lenin rajoittuu näissä teeseissä porvarillis-demokraattisen vallankumouksen tehtävien luonnehtimiseen siksi, että hän pitää tätä vallankumousta ensimmäisenä vaiheena ja venäläisten marxilaisten lähimpänä tehtävänä. Kolmanneksi, Lenin lähtee siitä, että venäläisten marxilaisten ei pidä aloittaa tehtäviensä täyttämistä toisesta vaiheesta (kuten Trotski ehdotti kaavion mukaan: „ilman tsaaria, mutta työväen hallitus“), vaan ensimmäisestä vaiheesta, porvarillis-demokraattisen vallankumouksen vaiheesta.

Onko tämä jotenkin ristiriidassa, edes hituisen verran ristiriidassa sen ajatuksen kanssa, että porvarillinen vallankumous kasvaa sosialistiseksi vallankumoukseksi? On selvää, että se ei ole ristiriidassa.

Siis Kamenev on aivan ilmeisesti väärentänyt Leninin kantaa.

Mutta meillä on muitakin todistajia Kamenevia vastaan kuin Leniniltä lähtöisin olevat asiakirjat. Meillä on todistajina vielä eläviä ihmisiä, sellaisia kuin esimerkiksi Trotski, kuin puolueemme XIV konferenssi ja vihdoin, niin kummallista kuin se onkin, itse Kamenev ja Zinovjev.

Tunnettua on, että Leninin kirjoitus sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa julkaistiin vuonna 1915. Tunnettua on, että Trotski, joka silloin väitteli toveri Leniniä vastaan kysymyksessä sosialismin voitosta yhdessä maassa, vastasi heti, s.o. samana vuotena 1915, tähän kirjoitukseen erikoisella arvostelevalla kirjoituksella. Mitä Trotski silloin, vuonna 1915, sanoi arvostelevassa kirjoituksessaan? Minkä arvion hän antoi toveri Leninin kirjoituksesta? Ymmärsikö hän sen siten, että puhuessaan sosialismin voitosta yhdessä maassa Lenin ei tarkoittanut Venäjää, vai ymmärsikö hän sen jotenkin muuten, esimerkiksi siten kuin me kaikki sen ymmärrämme nykyään? Tässä on lainaus tuosta Trotskin kirjoituksesta:

„Ainoa edes jossain määrin konkreettinen historiallinen näkökohta Yhdysvaltojen tunnusta vastaan esitettiin sveitsiläisessä „Sotsialdemokrat“ lehdessä (bolshevikkien silloinen päääänenkannattaja, jossa yllämainittu Leninin kirjoitus julkaistiin. J. St.) seuraavassa lauseessa: „Taloudellisen ja poliittisen kehityksen epätasaisuus on kapitalismin ehdoton laki“. Tästä „Sotsialdemokrat“ teki sen johtopäätöksen, että sosialismin voitto yhdessä maassa on mahdollinen ja ettei siis proletariaatin diktatuurin ehdoksi jokaisessa erillisessä maassa tarvitse katsoa Euroopan Yhdysvaltojen muodostamista... Se, että ainoakaan maa ei saa taistelussaan „odottaa“ toisia, on alkeellinen ajatus, jonka toistaminen on hyödyllistä ja välttämätöntä, jotta rinnakkaisen kansainvälisen toiminnan aatetta ei vaihdettaisi odottavan kansainvälisen toimitomuuden aatteeseen. Muita odottamatta me aloitamme taistelun ja jatkamme sitä kansallisella maaperällä täysin varmoina siitä, että meidän aloitteemme antaa sysäyksen taistelulle muissa maissa; mutta ellei tätä tapahtuisi, on toivotonta luulla — sitä todistaa niin historian kokemus kuin teoreettiset näkökohdatkin, — että esimerkiksi vallankumouksellinen Venäjä voisi pitää puo-

liaan vanhoillista Eurooppaa vastaan* tai sosialistinen Saksa voisi pysyä eristettynä kapitalistisessa maailmassa“ (kts. Trotskin teoksia, III nide, 1. osa, s. 89—90).

Siis Trotski ei silloin ole ymmärtänyt Leninin kirjoitusta siten kuin Kamenev nyt yrittää sen „ymmärtää“, vaan siten kuin Lenin sen ymmärsi, siten kuin puolue sen ymmärtää ja niin kuin me kaikki sen ymmärrämme, sillä muuten Trotski ei olisi Leniniä vastaan väitellessään vahvistanut sanontaansa Venäjältä otetuilla perusteluilla.

Siis Trotski todistaa tässä, tuossa lainauksessa, nykyistä liittolaistaan vastaan, Kamenevia vastaan.

Miksi hän sitten ei esiintynyt tässä konferenssissa Kamenevia vastaan? Miksi Trotski ei täällä sanonut avoimesti ja rehellisesti, että Kamenev aivan ilmeisesti vääristelee Leniniä? Luuleeko Trotski, että hänen vaikenemistaan tässä tapauksessa voidaan pitää rehellisen väittelyn esimerkkinä? Trotski ei esiintynyt täällä Kamenevia vastaan sen takia, että hän ei nähtävästi halunnut sekaantua sellaiseen epäilyttävään „juttuun“ kuin suoranaiseen Leninin parjaamiseen, — hän jätti tämän likaisen tehtävän Kameneville.

Entä kuinka puolue, esimerkiksi sen XIV konferenssi, suhtautuu tähän asiaan? Kas näin sanotaan siitä XIV konferenssin päätöslauselmassa, jossa puhutaan sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa:

„Taloudellisen ja poliittisen kehityksen epätasaisuudesta, mikä epätasaisuus on kapitalismin ehdoton laki“, toveri Lenin aivan oikein johti kaksi seikkaa: a) mahdollisuuden, että „sosa-

* Alleviivaus minun. J. St.

lismi voi voittaa ensi aluksi muutamassa tai vieläpä yhdessäkin erillisessä kapitalistisessa maassa“, sekä b) mahdollisuuden, että nämä muutamat maat, tai vieläpä tämä yksi maa, eivät tule välttämättä olemaan korkeimmalle kehittyneen kapitalismin maita (kts. varsinkin huomautuksia Suhanovista). Venäjän vallankumouksen kokemus on todistanut*, että tällainen ensimmäinen voitto yhdessä maassa ei ainoastaan ole mahdollinen, vaan että eräiden suotuisain seikkojen vallitessa tämä voittoisan proletaarisen vallankumouksen ensimmäinen maa (sen saadessa kansainväliseltä proletariaatilta määrättyä tukea) voi kestää ja lujittua pitkäksi aikaa siinäkin tapauksessa, vaikka tämä tuki ei ilmenisi suoranaisten proletaaristen vallankumousten muodossa muissa maissa“. (Puolueen XIV konferenssin päätöslauselmasta „Kominternin ja VKP(b):n tehtävistä Kominternin Toimeenpanevan komitean laajennetun täysistunnon yhteydessä“⁹⁷.)

Siis XIV konferenssin ominaisuudessa koko puolue todistaa Kamenevia vastaan, hänen väitöstään vastaan siitä, että Lenin kirjoituksessaan sosialismin voitosta yhdessä maassa ei muka tarkoittanut Venäjää. Muussa tapauksessa konferenssi ei olisi sanonut, että „Venäjän vallankumouksen kokemus on todistanut“ Leninin tunnetun kirjoituksen sosialismin voitosta yhdessä maassa olevan oikean.

Siis XIV konferenssi on ymmärtänyt toveri Leninin kirjoituksen samalla tavalla kuin Lenin sen ymmärsi, niin kuin Trotski sen ymmärsi ja niin kuin me kaikki sen ymmärrämme.

Entä kuinka Kamenev ja Zinovjev suhtautuivat tähän XIV konferenssin päätöslauselmaan? Eikö tosiasia ole se, että päätöslauselman luonnoksen laati ja hyväksyi yksimielisesti valiokunta, johon Zinovjev

* Alleviivaus minun. J. St.

ja Kamenev kuuluivat? Eikö se ole tosiasia, että Kamenev oli puheenjohtajana XIV konferenssissa, joka hyväksyi yksimielisesti yllämainitun päätöslauselman, ja Zinovjev oli alustajana tämän päätöslauselman johdosta? Kuinka saattoi käydä niin, että Kamenev ja Zinovjev äänestivät tämän päätöslauselman puolesta, sen kaikkia kohtia? Eikö ole selvää, että silloin Kamenev ymmärsi Leninin kirjoituksen, josta on suoraan otettu lainaus XIV konferenssin päätöslauselmaan, toisin kuin hän yrittää nyt sitä „ymmärtää“? Kumpaa Kamenevia on uskominen: sitäkö, joka XIV konferenssin puheenjohtajana äänesti XIV konferenssin päätöslauselman puolesta, vaiko sitä, joka nyt, XV konferenssissa, esiintyy Trotskin pihamiehenä?

Siis XIV konferenssin kauden Kamenev todistaa XV konferenssin kauden Kamenevia vastaan.

Entä miksi Zinovjev on vaiti eikä yritäkään oikaista Kamenevia, joka aivan selvästi väärentää sekä Leninin vuonna 1915 kirjoittamaa artikkelia että XIV konferenssin päätöslauselmaa? Eikö tosiasia ole se, että se oli juuri Zinovjev, joka XIV konferenssissa puolusti päätöslauselmaa sosialismin voitosta yhdessä maassa?

Siis Zinovjevin osalta ei tässä ole kaikki aivan puhdasta peliä. (Ääniä: „Ei lainkaan puhdasta.“) Onko sellainen rehellistä väittelyä?

Siis Kamenev ja Zinovjev eivät voi nyt ajatella rehellistä väittelyä.

Entä mikä on johtopäätös? Johtopäätös on se, että Kamenev ei osannut täyttää Trotskin pihamiehen osaa. Hän ei ole täyttänyt Trotskin toiveita.

III

**USKOMATONTA SEKASOTKUA ELI ZINOVJEV
VALLANKUMOUKSELLISUUDESTA
JA INTERNATIONALISMISTA**

Nyt Zinovjevistä. Kun Kamenev koko puheellaan koetti raivata tietä Trotskille, niin Zinovjev otti tehtäväkseen todistaa, että opposition johtajat ovat ainoita vallankumousmiehiä ja ainoita internationa-
listeja koko maailmassa.

Tarkastelkaamme hänen „perustelujaan“.

Hän ottaa Buharinin sanat siitä, että sisäisiä kysymyksiä (sosialismin rakentamista) tarkasteltaessa on ulkoiset kysymykset jätettävä metodologisesti huomioon ottamatta, edelleen hän vertaa tätä Buharinin väitettä oppositioblokkia käsitteleviin teeseihin, joissa puhutaan sosialismin voiton mahdollisuudesta maassamme, ja tulee siihen johtopäätökseen, että Buharin ja Keskuskomitea, joka on pääpiirteissään vahvistanut teesit, siten muka unohtavat vallankumouksemme kansainväliset tehtävät, kansainvälisen vallankumouksen edut.

Pitääkö kaikki tämä paikkansa? Se on tyhjää puhetta, toverit. Salaisuus on siinä, että Zinovjev on heikko metodologian kysymyksissä, että hän sotkeutuu kolmessa petäjässä ja pitää omaa sekasotkuaan todellisuutena. Buharin sanoo, ettei sosialismin rakentamisen kysymyksiä saa sotkea kysymyksiin takeiden luomisesta maahamme suuntautuvan intervention ehkäisemiseksi, ettei saa sotkea sisäisiä kysymyksiä ulkoisiin kysymyksiin. Buharin ei puhu lainkaan sellaista, etteivät sisäiset kysymykset olisi yhtey-

dessä ulkoisiin kysymyksiin, kansainvälisiin kysymyksiin. Hän puhuu vain sitä, ettei ensimmäintyjä kysymyksiä saa sotkea näihin toisen lajin kysymyksiin. Se on metodologian tärkein ja alkeellisin vaatimus. Kuka siihen on syyssä, ettei Zinovjev ymmärrä metodologian alkeellisia kysymyksiä?

Me lähemme siitä, että maassamme on kahdenlaisia ristiriitoja: sisäistä laatua olevia ristiriitoja ja ulkoista laatua olevia ristiriitoja. Sisäisen lajin ristiriidat ovat ennen kaikkea sosialististen ja kapitalististen aineiden välistä taistelua. Me sanomme, että nämä ristiriidat me voimme voittaa omin voimin, me voimme voittaa taloutemme kapitalistiset ainekset, saada talonpoikaiston perusjoukot mukaan sosialistiseen rakennustyöhön ja rakentaa sosialistisen yhteiskunnan.

Ulkoista laatua olevat ristiriidat merkitsevät sosialismin maan ja sitä ympäröivän kapitalistisen maailman välistä taistelua. Me sanomme, että näitä ristiriitoja me emme kykene ratkaisemaan omin voimin, että näiden ristiriitojen ratkaisemiseksi on välttämätöntä sosialismin voitto ainakin muutamissa maissa. Juuri siksi me sanommekin, että sosialismin voitto yhdessä maassa ei ole itsetarkoitus, vaan apukeino, välikappale ja ase proletarisen vallankumouksen voittoon viemiseksi kaikissa maissa.

Onko kaikki tämä oikein? Todistakoon Zinovjev, ettei se ole oikein.

Zinovjevin onnettomuus on siinä, että hän ei näe eroa näiden ristiriitojen kahden sarjan välillä, hän sotkee niitä jumalattomasti ja pitää omaa sekasotkuaan „todellisena“ internationalismina luullen, että ken sisäisiä kysymyksiä käsitellessään irroittautuu

metodologisesti ulkoisen lajin kysymyksistä, hän unohtaa kansainvälisen vallankumouksen edut.

Se on hyvin naurettavaa, mutta pitäähän ymmärtää, ettei se ole vakuuttavaa.

Mitä tulee teeseihin, joissa ei muka oteta huomioon vallankumouksemme kansainvälistä momenttia, niin ei tarvitse muuta kuin lukea nämä teesit huomataksseen Zinovjevin taaskin sotkeutuneen. Kuulkaa, mitä teeseissä sanotaan:

„Puolue lähtee siitä, että vallankumouksemme on sosialistinen vallankumous, että Lokakuun vallankumous ei ole ainoastaan signaali, sysäys ja lähtökohta sosialistiselle vallankumoukselle Lännessä, vaan samalla se on, ensinnäkin, maailman vallankumouksellisen liikkeen edelleen kehittämisen tukikohta ja, toiseksi, se panee alulle siirtymiskauden kapitalismista sosialismiin Neuvostoliitossa (proletariaatin diktatuuri), minkä aikana proletariaatti, noudattaen oikeaa politiikkaa talonpoikaiston suhteen, voi rakentaa ja se tulee menestyksellisesti rakentamaan täydellisen sosialistisen yhteiskunnan, jos, tietenkin, kansainvälisen vallankumouksellisen liikkeen mahti toisaalta ja Neuvostoliiton proletariaatin mahti toisaalta tulee olemaan riittävä suuri sitä varten, että Neuvostoliitto voidaan suojata imperialismin sotilaalliselta interventiolta“*.

Kuten näette, on kansainvälinen momentti otettu teeseissä täydellisesti huomioon.

Edelleen. Zinovjev ja hänen kanssaan myöskin Trotski esittävät Leninin teoksista otteita siitä, että „socialistisen vallankumouksen täydellinen voitto on mahdoton yhdessä maassa, että siihen tarvitaan ainakin muutaman edistyneen maan mitä aktiivisinta yhteistoimintaa“, — ja tulevat kummallisella tavalla siihen johtopäätökseen, että sosialismin valmiiksi raken-

* Kts. tämä osa, s. 233—234. *Toim.*

taminen yhdessä maassa on maamme proletariaatille ylivoimainen tehtävä. Mutta sehän on sekasotkua, toverit! Vai onko puolue milloinkaan sanonut, että sosialismin täydellinen voitto, lopullinen voitto maassamme on mahdollinen ja voimien mukainen yhden maan proletariaatille? Osoittakoot meille, missä ja milloin niin on sanottu. Eikö puolue sano ja eikö se ole aina yhdessä Leninin kanssa sanonut, että sosialismin täydellinen, lopullinen voitto on mahdollinen vain sosialismin voittaessa useammassa maassa? Eikö puolue ole selittänyt kymmeniä ja satoja kertoja, ettei saa sekoittaa sosialismin voittoa yhdessä maassa sen täydelliseen, lopulliseen voittoon?

Puolue on aina lähtenyt siitä, että sosialismin voitto yhdessä maassa merkitsee sosialismin loppuun saakka rakentamisen mahdollisuutta tässä maassa ja että tämä tehtävä voidaan ratkaista yhden maan voimilla, että sosialismin täydellinen voitto sen sijaan merkitsee takeita interventiota ja restauratiota vastaan ja että tämä tehtävä on ratkaistavissa vain sillä ehdolla, että vallankumous voittaa useammassa maassa. Kuinka kaiken tämän jälkeen voidaan sotkea tolkkuttomasti toinen tehtävä toisen kanssa? Kuka siihen on syyssä, että Zinovjev ja Trotski hänen mukanaan sotkevat tolkkuttomasti toisiinsa sosialismin voiton yhdessä maassa ja sen täydellisen, lopullisen voiton? Lukisivat edes XIV konferenssin tunnetun päätöslauselman, jossa tämä kysymys on selitetty niin tarkasti, että sen pitäisi olla selvä neuvosto- ja puoluekoululaisellekin.

Zinovjev ja Trotski hänen mukanaan esittävät eräitä lainauksia Leninin teoksista Brestin rauhan kaudelta, joissa sanotaan, että ulkoinen vihollinen voi

murskata vallankumouksemme. Mutta eihän liene vaikea ymmärtää, ettei näillä lainauksilla ole mitään yhteyttä kysymykseen sosialismin rakentamisen mahdollisuudesta maassamme? Toveri Lenin sanoo, että me emme ole turvatut intervention mahdollisuudelta, ja se pitää täydellisesti paikkansa. Mutta onko puolue koskaan sanonut, että me voimme yksinomaan omilla voimillamme taata maamme intervention vaaralta? Eikö puolue ole vakuuttanut ja eikö se vakuuta edelleenkin, että takeet interventiota vastaan voi meille antaa vain proletaarisen vallankumouksen voitto useammassa maassa? Kuinka tällä perusteella voidaan väittää, että sosialismin valmiiksi rakentaminen maassamme ei ole maamme proletariaatille voimien mukaista? Eikö ole jo aika tehdä loppu tästä ulkoisten kysymysten, maailman porvaristoa vastaan käytävän suoranaisten taistelun kysymysten, tietoisesta sotkemisesta kysymyksiin sosialismin rakentamisesta maassamme, kysymyksiin voiton saamisesta maamme sisäisistä kapitalistisista aineksista.

Edelleen. Zinovjev esittää „Kommunistisesta Manifestista“ otetun lainauksen: „Proletariaatin vapautumisen eräänä ensimmäisenä ehtona on ainakin sivistysmaiden ponnistusten yhdistäminen“, sitten hän vertaa tätä lainausta eräästä toveri Leninin käsikirjoituksesta otettuun lainaukseen siitä, että „socialismin voiton saavuttamiseen vaaditaan useampien edistyneiden maiden työläisten yhteisiä ponnistuksia“, — ja tekee sen johtopäätöksen, että puolueemme on muka lähtenyt näitä yleisesti hyväksytyjä ja ehdottomasti oikeita asettamuksia vastaan unohtaen proletaarisen vallankumouksen voiton internationaliset

ehdot. Mutta eikö se ole naurettavaa, toverit? Missä ja milloin puolueemme on väheksynyt työväenluokan internationalisten ponnistusten ratkaisevaa merkitystä ja maamme vallankumouksen voittoon viemisen internationalisia ehtoja? Entä mitä on Komintern, ellei ilmaus ei ainoastaan edistyneiden maiden, vaan myöskin maailman kaikkien maiden proletaarien ponnistusten yhdistämisestä sekä maailmanvallankumousta varten että meidän vallankumouksemme edelleen kehittämiseksi? Entä kuka otti huolekseen aloitteenteon Kominternin perustamiseksi ja mikä on sen etujoukko, ellei meidän puolueemme? Entä mitä on ammattiliittojen yhteisrintamapolitiikka, ellei se ole yleensä kaikkien maiden työläisten eikä ainoastaan edistyneiden maiden työläisten ponnistusten yhdistämistä? Kuka voi kieltää puolueemme ensiarvoisen tärkeän merkityksen ammattiliittojen yhteisrintamapolitiikan toteuttamisessa koko maailmassa? Vai eikö tosiasia ole se, että vallankumouksemme on aina tukenut ja tukee edelleenkin vallankumouksen kehittämistä kaikissa maissa? Eikö tosiasia ole se, että myötämielisyydellään vallankumoustamme kohtaan ja taistelullaan interventioyrityksiä vastaan kaikkien maiden työläiset ovat tukeneet ja tukevat edelleenkin vallankumoustamme? Mitä se on, ellei kaikkien maiden työläisten voimien yhdistämistä vallankumouksemme voittoon viemiseksi? Entä Englannin työläisten taistelu Curzonian vastaan tunnetun nootin johdosta⁹⁸? Entä Neuvostoliiton työläisten antama kannatus Englannin hiilenkaivajille? Voisin, toverit, esittää vielä koko joukon samanlaisia tunnettuja tosiasioita, jos se olisi tarpeellista.

Mikä tässä on vallankumouksemme internationalisten tehtävien unohtamista?

Missä sitten piilee salaisuus? Salaisuus piilee siinä, että sen peruskysymyksen tilalle, joka koskee sosialismin valmiiksi rakentamisen mahdollisuutta maassamme ilman Euroopan proletariaatin valtion tukea, sen peruskysymyksen tilalle, joka koskee sitä, voiko proletaarinen valta Venäjällä nykyisissä kansainvälisissä oloissa pitää puoliaan vanhoillista Eurooppaa vastaan, Zinovjev yrittää panna salaa kysymyksen kaikkien maiden proletaarien yhteisistä ponnistuksista sosialismin voiton hyväksi maassamme.

Trotski, Zinovjevin nykyinen opettaja, sanoo:

„On toivotonta luulla... että esimerkiksi vallankumouksellinen Venäjä voisi pitää puoliaan vanhoillista Eurooppaa vastaan“ (Trotski, III nide, 1. osa, s. 90).

Trotski, Zinovjevin nykyinen opettaja, sanoo:

„Ilman Euroopan proletariaatin suoranaista valtion tukea Venäjän työväenluokka ei voi pysyä vallassa eikä muuttaa väliaikaista herra- ja vassal-luokkakokoa pitkäaikaiseksi sosialistiseksi diktatuuriksi. Sitä ei voida epäillä hetkeäkään“ (kts. „Vallankumouksemme“, s. 278).

Siis sen kysymyksen tilalle, joka puhuu sosialismin voitosta maassamme sillä ehdolla, että proletariaatti voittaa Euroopassa („Euroopan proletariaatin valtion tuki“), Zinovjev asettaa salaa kysymyksen Euroopan ja Venäjän työläisten yhteisistä ponnistuksista.

Siitä on kysymys ja siitä me väittelemmekin.

Esittäessään lainauksia Leninin teoksista ja „Kommunistisesta Manifestista“ Zinovjev yrittää asettaa salaa toisen kysymyksen toisen tilalle.

Siinä on se salaisuus, joka panee Zinovjevin vatvomaan sitä, että puolueemme on „unohtanut“ vallankumouksemme internationaliset tehtävät.

Siinä on Zinovjevin temppuilun, tolkuttomuuden ja sekasotkun salaisuus.

Ja Zinovjevillä on „vaatimattomuutta“ esittää tämä omassa päässään oleva uskomaton tolkuttomuus, puuro ja sekasotku oppositioblokin „oikeaksi“ vallankumouksellisuudeksi ja „oikeaksi“ internationalismiksi.

Eikö se olekin naurettavaa, toverit?

Niin, ollakseen internationalinen vallankumousmies meidän päivinämme ja kuuluessaan meidän puolueemme riveihin on kaikin keinoin lujitettava ja kaikin voimin tuettava puoluettamme, joka on samalla Kominternin etujoukko. Mutta oppositiolaiset hajoittavat sitä ja polkevat sen mainetta.

Voidakseen meidän päivinämme olla internationalisti on kaikin keinoin lujitettava ja kaikin voimin tuettava Kommunistista Internationalea. Mutta oppositiolaiset hajoittavat ja hävittävät sitä kannattaen ja neuvoen kaikkia ja kaikenlaisia Masloveja ja Souvarineja.

On jo aika ymmärtää, ettei voida olla vallankumouksellinen ja internationalisti, jos samalla on sotatilassa puoluettamme vastaan, joka on Kommunistisen Internationalen etujoukko. (Suosionosoituksia.)

On jo aika ymmärtää, että aloittaessaan sodan Kominternia vastaan he ovat lakanneet olemasta vallankumouksellisia ja internationalisteja. (Suosionosoituksia.)

On jo aika ymmärtää, että oppositiolaiset eivät ole vallankumouksellisia eivätkä internationalisteja, vaan

vallankumouksesta ja internationalismista jaarittelijoita. (Suosionosoituksia.)

On jo aika ymmärtää, että he eivät ole tekojen vallankumousmiehiä, vaan kirkuvien fraasien ja elokuvanauhan vallankumousmiehiä. (Naurua, suosionosoituksia.)

On jo aika ymmärtää, että he eivät ole tekojen vallankumousmiehiä, vaan elokuvien vallankumousmiehiä. (Naurua, suosionosoituksia.)

IV

TROTSKI VÄÄRENTÄÄ LENINISMIÄ

1. TROTSKIN TEMPUJA ELI KYSYMYS „PERMANENTISTA VALLANKUMOUKSESTA“

Nyt Trotskin puheesta.

Trotsky sanoi, että permanentin vallankumouksen teorialla ei ole mitään tekemistä pohdittavan kysymyksen kanssa vallankumouksemme luonteesta ja perspektiiveistä.

Lievästi sanoen se on hyvin omituista. Kuinka niin? Eikö permanentin vallankumouksen teoria ole teoria vallankumouksen liikkeellepanevista voimista? Eikö asia ole niin, että permanentin vallankumouksen teoria puhuu ennen kaikkea vallankumouksemme liikkeellepanevista voimista? Entä mitä sitten on kysymys vallankumouksemme luonteesta ja perspektiiveistä, ellei kysymys tämän vallankumouksen liikkeellepanevista voimista? Miten voidaan sanoa, että permanentin vallankumouksen teorialla ei ole mitään tekemistä pohdittavana olevan kysymyksen kanssa? Se on väärin, toverit. Se on viekastelua, silmänkään-

tötempu. Se on yritys sotkea jäljet. Se on piiloutumisyritys. Turhaa työtä! Älkää yrittäkö piiloutua, — ette te kuitenkaan pääse piiloon!

Puheensa toisessa kohdassa Trotski yritti „vihjaista“, että hän on jo kauan sitten lakannut antamasta permanentin vallankumouksen teorialle vakavaa merkitystä. Ja Kamenev puheessaan „antoi ymmärtää“, että Trotski on nähtävästi valmis kääntämään selkensä permanentin vallankumouksen teorialle, ellei hän jo ole tehnytkin sitä.

Ihmeitä eikä mitään muuta!

Tarkastelkaamme kysymystä: onko totta, ettei permanentin vallankumouksen teorialla ole mitään tekemistä pohdittavan kysymyksen kanssa, ja ellei se ole totta, niin voidaanko uskoa Kamenevia, joka uskottelee, ettei Trotski anna merkitystä permanentin vallankumouksen teorialle ja että hän on miltei luopunut siitä?

Tarkastelkaamme asiakirjoja. Tarkoitan ennen kaikkea Trotskin kirjettä tov. Olminskille, se on kirjoitettu joulukuussa 1921 ja julkaistu lehdistössä vuonna 1925, — kirjettä, josta Trotski ei ole milloinkaan yrittänyt kieltäytyä eikä ole tähän mennessä kieltäytynyt ei suoraan eikä välillisesti ja joka niin muodoin pysyy edelleenkin voimassa täydellisesti. Mitä tässä kirjeessä sanotaan permanentista vallankumouksesta?

Kuulkaa:

„Minä en ole laisinkaan sitä mieltä, että erimielisyyksissäni bolshevikkien kanssa minä olisin ollut joka suhteessa väärässä. Minä olin väärässä — ja perinpohjin väärässä — menshevistisen ryhmän arvioinnissa, yliarvioidessani sen vallankumouk-

selliset mahdollisuudet ja luottaessani siihen, että sen oikeisto-siipi onnistutaan eristämään ja tekemään olemattomaksi. Tämä perustavaa laatua oleva virheeni johtui kuitenkin siitä, että minä suhtauduin kumpaankin ryhmään, sekä bolshevistiseen että menshevistiseen, permanentin vallankumouksen ja proletariaatin diktatuurin aatteen kannalta, kun taas sekä bolshevikit että menshevikit olivat siihen aikaan porvarillisen vallankumouksen ja demokraattisen tasavallan kannalla. Olin sitä mieltä, että kummankin ryhmän väliset erimielisyydet eivät periaatteellisesti ole kovinkaan syviä, ja toivoin (tämän toiveeni esitin useamman kerran kirjeissä ja selostuksissa), että itse vallankumouksen kulku johtaa kummankin ryhmän permanentin vallankumouksen ja vallan työväenluokalle valtaamisen kannalle, mikä tapahtuikin osittain vuonna 1905. (Toveri Leninin alkulause Kautskyn kirjoitukseen Venäjän vallankumouksen liikkeellepanevista voimista ja sanomalehti „Natshalon“ koko suunta.)

Olen sitä mieltä, että minun arvioni vallankumouksen liikkeellepanevista voimista oli ehdottomasti oikea, mutta ne johtopäätökset, jotka minä siitä tein kummankin ryhmän suhteen, olivat ehdottomasti vääriä. Vain bolshevismi keskitti leppymättömän linjansa ansiosta riveihinsä sekä vanhan intelligenssin että työväenluokan valveutuneen kerroksen todella vallankumoukselliset ainekset. Vain sen ansiosta, että bolshevismiin onnistui luoda tämä lujasti yhteenliittynyt vallankumouksellinen järjestö, oli mahdollista tehdä niin nopea käännös vallankumouksellis-demokraattiselta kannalta vallankumouksellis-sosialistiselle kannalle.

Ja nyt minä voisin vaivatta jakaa menshevikkejä ja bolshevikkeja vastaan kirjoittamani väittelyartikkelit kahteen ryhmään: toiset niistä on omistettu vallankumouksen sisäisten voimien analyysille, sen perspektiiveille (Rosa Luxemburgin puolalainen teoreettinen äänenkannattaja, „Neue Zeit“) ja toiset venäläisten sosialidemokraattien ryhmien, heidän taistelunsa y.m. arvioinnille. Ensimmäiseen ryhmään kuuluvat kirjoitukset voisin nytkin antaa korjauksitta, sillä ne käyvät täydellisesti ja kokonaan yhteen puolueemme kannan kanssa vuodesta 1917 alkaen. Toiseen ryhmään kuuluvat kirjoitukset ovat ilmeisen virheellisiä eikä niitä kannattaisi julkaista uudelleen“ (kts. „Lenin Trotskista“, 1925, varustettu tov. Olminskin alkulauseella).

Mitä tämä merkitsee?

Tämän mukaan asia on niin, että Trotski erehtyi organisatiokysymyksissä, mutta kysymyksessä vallankumouksemme arvioinnista, permanentin vallankumouksen kysymyksessä hän on ollut ja on edelleenkin oikeassa.

Tosin Trotski ei voi olla tietämättä, että Lenin taisteli permanentin vallankumouksen teoriaa vastaan elämänsä loppuun saakka. Mutta siitä hän vähät välittää.

Edelleen, sen mukaan asia on niin, että kummankin ryhmän, sekä menshevikkien että bolshevikkien, piti päätyä lopulta permanentin vallankumouksen teoriaan, mutta todellisuudessa tähän teoriaan päätyivät vain bolshevikit, koska heillä oli työläisten ja vanhan intelligenssin lujasti yhteenliittynyt vallankumouksellinen järjestö, eivätkä he päätyneet siihen heti, vaan „vuodesta 1917 alkaen“.

Ja vihdoin, sen mukaan asia on niin, että permanentin vallankumouksen teoria „on käynyt täydellisesti ja kokonaan yhteen puolueemme kannan kanssa vuodesta 1917 alkaen“.

Päätelkää nyt itse, näyttääkö tämä siltä, että Trotski ei anna suurta merkitystä permanentin vallankumouksen teorialle? Ei, ei näytä. Päinvastoin, jos permanentin vallankumouksen teoria „vuodesta 1917 alkaen“ on todellakin käynyt yhteen puolueen kannan kanssa, niin siitä voi tehdä vain yhden johtopäätöksen, että Trotski on pitänyt ja pitää edelleenkin tätä teoriaa merkitykseltään ratkaisevana koko puolueellemme.

Mutta mitä tämä „on käynyt yhteen“ merkitsee? Kuinka Trotskin permanentin vallankumouksen teoria

on voinut käydä yhteen puolueemme kannan kanssa, kun on todistettu, että puolueemme Leninin ominaisuudessa on koko ajan käynyt taistelua juuri tätä teoriaa vastaan?

Jompikumpi: joko puolueellamme ei ollut omaa teoriaansa ja sen täytyi sitten tapahtumien kulun pakosta hyväksyä Trotskin permanentin vallankumouksen teoria, tahi sillä oli oma teoriansa, mutta Trotskin permanentin vallankumouksen teoria työnsi sen, tuon teorian, huomaamattomasti syrjään „vuodesta 1917 alkaen“.

Tämän „epäselvyyden“ on Trotski myöhemmin selittänyt vuonna 1922 kirjoitetussa „Alkulauseeseen“ kirjaan „Vuosi 1905“. Selittäessään permanentin vallankumouksen teorian olemusta ja analysoidessaan vallankumouksemme arviointia permanentin vallankumouksen teorian kannalta Trotski tulee seuraavaan johtopäätökseen:

„Tämä arvio on saanut täydellisen vahvistuksen, vaikkakin 12 vuoden väliajan jälkeen“ (Trotski, „1905“, „Alkulause“).

Toisin sanoen: permanentin vallankumouksen teoria, jonka Trotski „konstruoi“ vuonna 1905, „on saanut täydellisen vahvistuksen“ vuonna 1917, 12 vuoden kuluttua.

Mutta kuinka se on voinut saada vahvistuksen? Entä bolshevikit,—minne he ovat kadonneet? Lähtivätkö he sitten vallankumoukseen ilman mitään omaa teoriaansa, eivätkö he pystyneetkään muuhun kuin yhdistämään vallankumouksellisen intelligenssin ja vallankumoukselliset työläiset? Ja millä pohjalla he sitten yhdistivät työläiset, minkäläisten periaatteiden

perustalla? Oli kai bolshevikeilla edes jonkinlainen teoria, jonkinlainen arvio vallankumouksesta, arvio vallankumouksen liikkeellepanevista voimista? Eikö puolueellamme sitten ole ollutkaan mitään muuta teoriaa kuin permanentin vallankumouksen teoria?

Päätelkää itse: me, bolshevikit, elelimme ja kehityimme ilman perspektiivejä ja ilman vallankumouksellista teoriaa; niin me elelimme vuodesta 1903 vuoteen 1917 saakka; ja sitten, „vuodesta 1917 alkaen“, nielaisimme huomaamattamme permanentin vallankumouksen teorian ja pääsimme jaloillemme. Se on kieltämättä hyvin hauska satu. Mutta kuinka se saattoi käydä huomaamatta, ilman taistelua, ilman kahnauksia puolueessa? Kuinka se saattoi käydä niin yksinkertaisesti, ilman muuta? Onhan tunnettua, että Lenin ja hänen puolueensa ovat taistelleet permanentin vallankumouksen teoriaa vastaan heti sen ilmaantumisen ensimmäisistä päivistä saakka.

Muuten, tämän „epäselvyyden“ Trotski selittää meille toisessa asiakirjassa. Tarkoitin vuonna 1922 kirjoitettua „Huomautusta“ Trotskin artikkeliin „Eri mielisyytemme“.

Tässä vastaava kohta tuosta Trotskin artikkelista:

„Kun menshevikit, lähtien siitä abstraktiosta, että: „vallankumuksemme on porvarillinen“, joutuvat ajatukseen koko proletariaatin taktiikan sovittamisesta liberaalisen porvariston menettelyn mukaiseksi aina niin pitkälle, että liberaalinen porvaristo valtaa itselleen valtiovaltaa,— niin bolshevikit, lähtien yhtä paljaasta abstraktiosta: „demokraattinen eikä sosialistinen diktatuuri“, joutuvat valtiovaltaa hallussaan pitävän proletariaatin porvarillis-demokraattisen itsensä rajoittamisen ajatukseen. Tosin niiden välillä on tässä kysymyksessä hyvin huomattava ero: kun menshevismin vallankumouksenvastaiset puolet tulevat

kaikella voimalla näkyviin jo nyt, niin bolshevismien vallankumouksenvastaiset piirteet uhkaavat valtavalla vaaralla vain vallankumouksellisen voiton tapauksessa" (Trotski, „1905“, s. 285).

Siis osoittautuu, ettei yksin menshevismillä ollut vallankumouksenvastaiset puolensa, vaan että bolshevismikaan ei ollut vapaa „vallankumouksenvastaisista piirteistä“, jotka uhkasivat „valtavalla vaaralla vain vallankumouksellisen voiton tapauksessa“.

Ovatko bolshevikit sitten myöhemmin vapautuneet bolshevismien „vallankumouksenvastaisista piirteistä“, ja jos ovat, niin millä tavalla?

Tämän „epäselvyyden“ Trotski selittää meille „Huomautuksessa“ artikkeliin „Erimielisyytemme“.

Kuulkaapa:

„Niin ei käynyt, kuten tunnettua, sillä toveri Leninin johdolla bolshevismi suoritti (eikä ilman sisäistä taistelua) aatteellisen uudestiaseistautumisensa tässä mitä tärkeimmässä kysymyksessä keväällä vuonna 1917, s.o. ennen vallan valtaamista“ (Trotski, „1905“, s. 285).

Siis bolshevikkien „uudestiaseistautuminen“, „vuodesta 1917 alkaen“, permanentin vallankumouksen teorian perustalla, bolshevikkien pelastuminen sen yhteydessä „bolshevismien vallankumouksenvastaisilta piirteiltä“, ja vihdoin se seikka, että permanentin vallankumouksen teoria on siten „saanut täydellisen vahvistuksen“, — sellainen on Trotskin johtopäätös.

Entä mihin ovat joutuneet leninismi, bolshevismien teoria, vallankumouksemme ja sen liikkeellepanevien voimien bolshevistinen arviointi j.n.e.? Joko ne eivät tulleet „täydellisesti vahvistetuiksi“ tahi eivät saaneet „vahvistusta“ lainkaan tahi ne haihtuivat ole mattomiin luovuttaen paikkansa permanentin vallan-

kumouksen teorialle puolueen „uudestiaseistamista“ varten.

Siis olipa ennen muinoin maailmassa bolshevikkeja, he panivat jotenkuten „kokoon“ puolueen, vuodesta 1903 „alkaen“, mutta heillä ei ollut vallankumouksellista teoriaa, he harhailivat ja harhailivat vuodesta 1903 „alkaen“ ja pääsivät jotenkuten vuoteen 1917 saakka, sitten, huomattuaan Trotskin seisovan permanentin vallankumouksen teoria kädessään, he päättivät „uudestiaseistautua“ ja „uudestiaseistauduttuaan“ kadottivat leninismiin ja leniniläisen vallankumousteorian rippeetkin saattaen siten permanentin vallankumouksen teorian „sattumaan täydellisesti yhteen“ puolueemme „kannan“ kanssa.

Se on hyvin hauska satu, toverit. Oikeastaan se on eräs niistä mainioista silmäkääntötempuista, joita voitte nähdä sirkuksessa. Mutta eihän täällä ole sirkus, vaan puolueemme konferenssi. Emmekä me ole palkanneet Trotskia sirkustaituriksi. Mitä virkaa on näillä silmäkääntötempuilla?

Kuinka toveri Lenin arvioi Trotskin permanentin vallankumouksen teoriaa? Kuulkaa, mitä hän kirjoittaa tästä teoriasta eräässä artikkelissaan pilkaten sitä „originelliksi“ ja „mainioksi“ teoriaksi:

„Vallankumouksellisen puolueen perustehtävänä on ottaa selville luokkien väliset suhteet edessäolevassa vallankumouksessa... Trotski, joka toistaa „originelliä“ teoriaansa vuodelta 1905 ja joka ei halua ajatella, minkälaisen syiden takia elämä on kokonaista kymmenen vuotta kulkenut tämän mainion teorian ohi, ratkaisee tämän tehtävän väärin „Nashe Slovoissa“.

Trotskin originelli teoria ottaa bolshevikeilta proletariaatin kehoittamisen päättäväiseen vallankumoukselliseen taisteluun ja valloittamaan poliittisen vallan käsiinsä, ja menshevikeiltä se

ottaa talonpoikaiston osuuden „kieltämisen“... Siten „Trotski todellisuudessa auttaa Venäjän liberaalisia työväenpoliitikkoja, jotka talonpoikaiston osuuden „kieltämisellä“ tarkoittavat haluttomuutta nostaa talonpojat vallankumoukseen!“ (kts. XVIII osa, s. 317—318).

Siis Leninin mielestä permanentin vallankumouksen teoria on puolimenshevistinen teoria, joka ei tunnusta talonpoikaiston vallankumouksellista osuutta Venäjän vallankumouksessa.

Käsittämätöntä vaan on, miten tämä puolimenshevistinen teoria on saattanut „käydä täydellisesti ja kokonaan yhteen“ puolueemme kannan kanssa, vaikkapa „vuodesta 1917 alkaen“.

Entä minkälaisen arvion puolueemme antaa permanentin vallankumouksen teoriasta? XIV puoluekonferenssin tunnetussa päätöslauselmassa siitä sanotaan:

„Trotskin permanentin vallankumouksen teorian perusosana on väite, että „sosialistisen talouden todellinen nousu Venäjällä tulee mahdolliseksi vasta proletariaatin voiton jälkeen Euroopan tärkeimmissä maissa“ (Trotski, vuonna 1922), väite, joka tuomitsee Neuvostoliiton proletariaatin nykyisellä kaudella fatalistiseen passiivisuuteen. Tuollaisia „teorioita“ vastaan toveri Lenin kirjoitti: „Äärettömän kaavamainen esimerkiksi on se heidän perustelunsa, jonka he ovat oppineet ulkoa Länsi-Euroopan sosialidemokratian kehityskautena ja jonka ajatuksena on se, että me emme ole vielä kasvaneet sosialismin tasolle, ettei meillä ole vielä sosialismin objektiivisia taloudellisia edellytyksiä, kuten kaikenlaiset „oppineet“ herrat heidän keskuudessaan sanovat“ (Huomautuksia Suhanovista). (XIV puoluekonferenssin päätöslauselma⁹⁹.)

Siis permanentin vallankumouksen teoria onkin sitä samaa suhanovilaisuutta, jonka toveri Lenin on huomautuksissaan „Vallankumouksestamme“ leimannut sosialidemokratismiksi.

Käsittämätöntä vain on, kuinka tuollainen teoria on saattanut „uudestiaseistaa“ bolshevistisen puoleemme.

Puheessaan Kamenev „antoi ymmärtää“, että Trotski kääntää selkensä permanentin vallankumouksen teorialleen, ja sen vahvistukseksi hän esitti seuraavan, enemmän kuin kaksimielisen lainauksen Trotskin viimeisestä kirjeestä oppositiolaisille syyskuussa 1926:

„Me lähemme siitä, että, kuten kokemus on eittämättömästi osoittanut, kaikissa vähänkin periaatteellisissa kysymyksissä, joissa joku meistä on ollut eri mieltä Leninin kanssa, on oikeus ollut ehdottomasti Vladimir Iljitshin puolella“.

Mutta Kamenev vaikeni siitä, että sen jälkeen Trotski tuossa samassa kirjeessä seuraavin sanoin kumoaa edellisen lausuntonsa:

„Leningradilainen oppositio on esiintynyt tarmokkaasti vastustaen teoriaa sosialismista yhdessä maassa kansallisen rajoituneisuuden teoreettisena puolusteluna“ (kts. Trotskin kirjetä, syyskuu 1926 — liite NKP(b):n Keskuskomitean Politbyroon istunnon pikakirjoituspöytäkirjaan lokakuun 8 ja 11 pltä 1926).

Mitä merkitystä voi olla Trotskin edellisellä, kaksimielisellä lausunnolla, joka ei velvoita mihinkään, verrattuna hänen toiseen lausuntoonsa, joka kumoaa edellisen?

Mitä on permanentin vallankumouksen teoria? Se on Leninin teorian kieltämistä „socialismista yhdessä maassa“.

Mitä on Leninin „teoria socialismista yhdessä maassa“? Se on Trotskin permanentin vallankumouksen teorian kieltämistä.

Eikö olekin selvä, että esittäessään edellisen lainauksen Trotskin kirjeestä ja vaietessaan toisesta lainauksesta Kamenev yritti sotkea ja pettää puoluettamme.

Mutta puoluettamme ei olekaan niin helppo pettää.

2. SITAA TEILLA TEMPPUILUA ELI TROTSKI LENINISMIÄ VÄÄRENTÄMÄSSÄ

Kiinnitittekö, toverit, huomiota siihen, että koko Trotskin puhe oli täynnä mitä erilaisimpia lainauksia Leninin teoksista? Kun luet näitä lainauksia, jotka on siepattu Leninin eri kirjoituksista, niin et ymmärrä, mitä Trotski oikeastaan tahtoo: sitäkö, että voisi vahvistaa niillä kantaansa, vaiko sitä, että saisi toveri Leninin „kiinni“ „ristiriidoista“. Hän esitti yhden ryhmän Leninin teoksista otettuja lainauksia, joissa puhutaan siitä, että interventtion vaara voidaan voittaa vain siinä tapauksessa, että vallankumous voittaa useammassa maassa, luullen siten nähtävästi „paljastavansa“ puolueen. Mutta hän ei ole käsittänyt tai ei halua käsittää sitä, että nämä lainaukset eivät puhu puolueen kantaa vastaan, vaan sen puolesta ja Trotskin kantaa vastaan, sillä puolue arvioi ulkoapäin tulevan vaaran ominaispainon täysin Leninin linjan mukaisesti. Hän esitti toisen ryhmän lainauksia, joissa puhutaan siitä, että sosialismin **täydellinen voitto** ei ole mahdollinen ilman vallankumouksen voittoa useammassa maassa, yrittäen kaikin tavoin tehdä temppujaan näillä lainauksilla. Mutta hän ei ymmärtänyt tai ei halua ymmärtää sitä, että ei saa sotkea samaan kasaan sosialismin täydellistä voittoa (takeita inter-

ventiota vastaan) ja sosialismin voittoa yleensä (sosialistisen yhteiskunnan loppuun saakka rakentamista), eikä ymmärrä tai ei halua ymmärtää, että nämä lainaukset Leninin teoksista eivät puhu puoluetta vastaan, vaan puolueen puolesta ja Trotskin kantaa vastaan.

Mutta esittäessään kosolti kaikenlaisia asiaankuulumattomia lainauksia Trotski ei kuitenkaan halunnut pysähtyä Leninin tärkeimpään artikkeliin sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa (vuodelta 1915) olettaen nähtävästi, että Kamenev puheellaan vapautti onnellisesti hänet tämän artikkelin käsittelystä. Nyt voidaan kuitenkin pitää lopullisesti todistettuna, että Kamenevin ei onnistunut täyttää tehtävänsä ja että toveri Leninin artikkeli pysyy täydellisesti voimassa.

Edelleen Trotski esitti lainauksen toveri Leninin tunnetusta kirjoituksesta, jossa puhutaan siitä, että heidän välillään ei ole erimielisyyksiä talonpoikaiskysymyksessä päivänpolitiikan alalla. Mutta hän unohti sanoa, että tämä Leninin kirjoitus ei ainoastaan ole ratkaisematta, vaan se ei edes koskettele kysymystä Trotskin ja Leninin välisistä erimielisyyksistä talonpoikaiskysymyksessä, **kun puhe on täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamisen mahdollisuudesta maassamme.**

Siten oikeastaan onkin selitettävissä, että Trotskin puuhat sitaattien kanssa ovat muuttuneet pelkäsi sitaateilla temppuilemiseksi.

Trotski yritti todistella, että hänen kantansa „käy yhteen“ Leninin kannan kanssa kysymyksessä sosialistisen yhteiskunnan loppuun asti rakentamisen mah-

dollisuudesta maassamme vallankumouksemme sisäisten voimien pohjalla. Mutta miten voidaan todistaa sellaista, mitä on mahdoton todistaa?

Miten voidaan sovittaa yhteen Leninin teesi siitä, että „socialismin voitto on mahdollinen ensi aluksi muutamissa tai vieläpä yhdessäkin, erillisessä kapitalistisessa maassa“¹⁰⁰, ja Trotskin teesi siitä, että „on toivotonta luulla... että esimerkiksi vallankumouksellinen Venäjä voisi pitää puoliaan vanhoillista Eurooppaa vastaan“?

Edelleen, kuinka voidaan sovittaa yhteen Leninin teesi siitä, että „tämän maan (yhden maan. J. St.) voittanut proletariaatti nousisi, pakkoluovutettuaan kapitalistien omaisuuden ja järjestettyään omassa maassaan sosialistisen tuotannon, muuta, kapitalistista maailmaa vastaan“¹⁰¹, ja Trotskin teesi siitä, että „ilman Euroopan proletariaatin suoranaista valtion* tukea Venäjän työväenluokka ei voi pysyä vallassa eikä muuttaa väliaikaista herruuttaan pitkäaikaiseksi sosialistiseksi diktatuuriksi“?

Vihdoin, kuinka voidaan sovittaa yhteen Leninin teesi siitä, että „vain sopimus talonpoikaiston kanssa voi pelastaa Venäjän sosialistisen vallankumouksen niin kauan, kunnes koittaa vallankumous muissa maissa“¹⁰², ja Trotskin teesi siitä, että „ristiriidat työväenhallituksen asemassa takapajuisessa maassa, jossa väestön valtavana enemmistönä on talonpoikaisto, voivat tulla ratkaistuiksi vain kansainvälisessä mitassa, proletariaatin maailmanvallankumouksen areenalla“?

* Alleviivaus minun. J. St.

Ja sitten: millä oikeastaan Trotskin kanta kysymyksessä sosialismin voitosta maassamme eroaa menševikki O. Bauerin kannasta, jonka mukaan:

„Venäjällä, missä proletariaatti muodostaa vain mitättömän vähemmistön kansakunnasta, se voi pysyttää herruutensa vain väliaikaisesti“, että „se joutuu sen kiertämättömästi jälleen menettämään, kun kansakunnan talonpoikaisjoukko kypsyy sivistyksellisesti siinä määrin, että se voi itse ottaa vallan omiin käsiinsä“, että „vain poliittisen vallan valtaaminen teollisen Lännen proletariaatin käsiin voi taata teollisen sosialismin pitkäaikaisen herruuden“ Venäjällä?

Eikö ole selvää, että Trotski on lähempänä Baueria kuin Leniniä? Ja eikö ole totta, että Trotskin kanta on sosialidemokraattisen poikkeaman kanta, että Trotski todellisuudessa kieltää vallankumouksemme sosialistisen luonteen?

Trotski yritti perustella sitä teesiään, että proletaarisen vallan säilyttäminen on mahdotonta vanhoillisen Euroopan edessä, järkeilemällä, ettei nykyinen Eurooppa olekaan vanhoillinen, että se on enemmän tai vähemmän liberaalinen ja että jos Eurooppa olisi todella vanhoillinen, niin maamme proletariaatti ei olisi voinut pitää valtaa käsissään. Ei kai ole vaikea ymmärtää, että Trotski on tässä sotkeentunut kokonaan ja lopullisesti? Miten olisi nimitettävä esimerkiksi nykyistä Italiaa tai Englantia tai Ranskaa, — vanhoilliseksi vaiko liberaaliseksi? Mikä on nykyinen Pohjois-Amerikka, — vanhoillinen vaiko liberaalinen maa? Ja mitä merkitystä voisi tasavaltamme eheydelle ja säilymiselle olla tällä vanhoillisen ja „liberaalisen“ Euroopan välisen eroavaisuuden „hienolla“ ja naurettavalla koros-

tamisella? Eivätkö tasavaltalainen Ranska ja demokraattinen Amerikka suorittaneet Koltshakin ja Denikin aikana interventiota maahamme samalla tavalla kuin monarkistinen ja vanhoillinen Englantikin?

Trotsky kiinnitti erittäin paljon huomiota kysymykseen keskitalonpojasta. Hän esitti lainauksen Leninin teoksista vuodelta 1906, jossa Lenin ennustaa keskitalonpoikaiston osan mahdollista siirtymistä porvarillisen vallankumouksen voiton jälkeen vastavallankumouksen puolelle, yrittäen siten nähtävästi todistaa, että tämä lainaus „käy yhteen“ Trotskin kannan kanssa kysymyksessä talonpoikaistosta sosialistisen vallankumouksen voiton jälkeen. On helppo ymmärtää, että Trotsky vertaa tässä toisiinsa asioita, jotka eivät ole verrattavissa. Trotsky on taipuvainen pitämään keskitalonpoikaistoa „oliona sinänsä“, jonain vakituisena ja kertakaikkisena. Mutta bolshevikit eivät ole milloinkaan suhtautuneet keskitalonpoikaistoon sillä tavalla.

Trotsky on nähtävästi unohtanut, että bolsheveikeilla on kolme suunnitelmaa talonpoikaiston perusjoukkoon nähden: ensimmäinen suunnitelma on porvarillisen vallankumouksen kautta varten, toinen suunnitelma on proletaarisen vallankumouksen kaudeksi ja kolmas suunnitelma on Neuvostovallan lujittumista seuraavaksi kaudeksi.

Ensimmäisellä kaudella bolshevikit sanoivat: yhdessä koko talonpoikaiston kanssa tsaaria ja tilanherroja vastaan neutralisoiden liberaalisen porvariston, porvarillis-demokraattisen vallankumouksen puolesta.

Toisella kaudella bolshevikit sanoivat: yhdessä köyhimmän talonpoikaiston kanssa porvaristoa ja kulakkeja vastaan neutralisoiden keskitalonpoikaiston,

sosialistisen vallankumouksen puolesta. Entä mitä merkitsee keskitalonpoikaiston neutralisoiminen? Se merkitsee, että sitä pidetään proletariaatin poliittisen valvonnan alaisena, että siihen ei luoteta ja ryhdytään kaikkiin toimenpiteisiin, ettei se pääsisi riistäytymään irti käsistä.

Kolmannella kaudella, sillä kaudella, jota me nyt elämme, bolshevikit sanovat: yhdessä maalaisköyhälistön kanssa, lujassa liitossa keskitalonpojan kanssa, taloutemme kapitalistisia aineksia vastaan kaupungissa ja maaseudulla, sosialistisen rakennustyön voiton puolesta.

Ken sekoittaa nämä kolme suunnitelmaa, nämä kolme erilaista linjaa, jotka heijastavat vallankumouksemme kolmea eri kautta, hän ei ymmärrä mitään bolshevismista.

Lenin oli aivan oikeassa sanoessaan, että porvarillisen vallankumouksen voiton jälkeen osa keskitalonpojista menee vastavallankumouksen mukana. Niin kävikin esimerkiksi „Ufan hallituksen“¹⁰³ kaudella, jolloin osa Volganvarren keskitalonpojista meni vastavallankumouksen mukaan, kulakkien puolelle, ja suuri osa keskitalonpojista horjui vallankumouksen ja vastavallankumouksen välillä. Eikä muuten voinut olla kaan. Juuri siksi keskitalonpoika onkin keskitalonpoika, että se odottelisi ja horjuisi: „Ei sitä tiedä, kuka pääsee voitolle, parempi on odotella“. Vasta sen jälkeen, kun saatiin ensimmäiset vakavat voitot sisäisestä vastavallankumouksesta ja varsinkin Neuvostovallan lujittumisen jälkeen keskitalonpoika alkoi kääntyä selvästi Neuvostovallan puolelle nähtävästi päätellen, että ilman valtaa ei tulla toimeen, että

bolshevistinen valta on voimakas ja että ainoa ulospääsy on työskennellä tämän vallan kanssa. Juuri tällä kaudella toveri Lenin lausuiakin profeetalliset sanansa siitä, että „me olemme tulleet sosialistisen rakennustyön siihen kauteen, jolloin on laadittava konkreettisesti ja seikkaperäisesti, maaseututyön kokemusten valossa tarkistetut, perussäännöt ja -määräykset, joita meidän on pidettävä ohjeenamme päästäksemme keskitalonpoikaan nähden lujan liiton pohjalle“ (puheesta puolueen VIII edustajakokouksessa, XXIV osa, s. 114).

Niin ovat asiat keskitalonpoikia koskevassa kysymyksessä.

Trotskin virhe on siinä, että hän suhtautuu kysymykseen keskitalonpoikaistosta metafysiillisesti, pitää keskitalonpoikaistoa „oliona sinänsä“ ja sotkee siten kysymyksen väaristellen ja väärentäen leninismiä.

Ja lopuksi, kysymys ei ole laisinkaan siitä, että proletariaatilla voi olla ja tulee vielä olemaan ristiriitoja ja selkkauksia keskitalonpoikien vussin osan kanssa. Puolueen ja opposition välinen erimielisyys ei ole laisinkaan siinä. Erimielisyys tässä on siinä, että puolue pitää näitä ristiriitoja ja mahdollisia selkkauksia täysin voitettavina vallankumouksemme omilla voimilla, kun taas Trotski ja oppositio ovat sitä mieltä, että nämä ristiriidat ja selkkaukset voidaan voittaa „vain kansainvälisessä mitassa, proletariaatin maailmanvallankumouksen areenalla“.

Temppuilemalla lainauksilla Trotski yrittää piilottaa nämä erimielisyydet jonnekin nurkkaan. Mutta sanoin jo, ettei puoluettamme voida pettää.

Entä johtopäätös? Johtopäätös on se, että pitää olla dialektikko eikä temppujen tekijä. Ottaisittepa, kunnioitettavat oppositiolaiset, dialektiikassa oppia toveri Leniniltä, lukisitte hänen teoksiaan,—se olisi hyödyllistä. (Suosionosoituksia, naurua.)

3. „PIKKUSEIKKOJA“ JA KOMMELLUKSIA

Trotski moitti minua, teesien laatijaa, siitä, että teeseissä puhutaan vallankumouksesta „sinänsä“ kuten sosialistisesta vallankumouksesta. Trotskin mielestä tällainen vallankumouksen käsittely on metafysiikkaa. Siihen en voi mitenkään yhtyä.

Miksi teeseissä puhutaan vallankumouksesta „sinänsä“, sosialistisena vallankumouksena? Siksi, että siten korostetaan koko sitä eroa, mikä vallankumouksemme arvioinnissa on puolueemme katsantokannan ja opposition katsantokannan välillä.

Minkälainen on tämä ero? Sellainen, että puolueemme pitää vallankumoustamme sosialistisena vallankumouksena, vallankumouksena, joka muodostaa jonkinlaisen itsenäisen voiman, joka pystyy lähtemään taisteluun kapitalistista maailmaa vastaan, kun taas oppositio pitää vallankumoustamme Lännen tulevan proletarisen vallankumouksen maksuttomana liitteenä, vallankumouksen, joka ei ole vielä päässyt voitolle, Lännen tulevan vallankumouksen „lisäliitteenä“, jonain sellaisena, jolla ei ole mitään itsenäistä voimaa. Tarvitsee vain verrata Leninin antamaa arviota proletariaatin diktatuurista maassamme oppositioblokin antamaan arvioon huomatakseen, miten syvä kuilu on niiden välillä. Kun Lenin pitää proletariaatin diktaturia mitä aloitekykyisimpänä voimana, jonka

on, järjestettyään sosialistisen talouden, lähdettävä sitten välittömästi tukemaan maailman proletariaattia, taisteluun kapitalistista maailmaa vastaan, niin oppositio sitävastoin pitää proletariaatin diktatuuria maassamme passiivisena voimana, joka pelkää menettävänsä heti vallan „vanhoillisen Euroopan edessä“.

Eikö ole selvää, että sanaa „metafysiikka“ on käytetty opposition vallankumouksestamme antaman sosialidemokraattisen arvion alastomuuden verhoamiseksi?

Trotski puhui edelleen, että minä olen vaihtanut epätarkan ja väärän sanamuodon sosialismin voitosta yhdessä maassa, jonka olen antanut vuonna 1924 kirjassa „Leninismien perusteista“, toiseen sanamuotoon, joka on täsmällisempi ja oikeampi. Se ei nähtävästi tyydytä Trotskia. Miksi, millä perusteella,—sitä hän ei sanonut. Mitä pahaa siinä on, että olen korjannut epätarkan sanamuodon vaihtamalla sen tarkkaan sanamuotoon? En lainkaan pidä itseäni erehtymättömänä. Mielestäni puolue vain voittaa siitä, että joku toveri, joka on tehnyt virheen, tunnustaa virheensä ja korjaa sen sitten. Mitä Trotski oikeastaan haluaa sanoa korostaessaan tätä seikkaa? Ehkäpä hän haluaa seurata hyvää esimerkkiä ja ryhtyä vihdoinkin korjaamaan lukuisia virheitään? (Suosionosoituksia, naurua.) Mitäpä siinä, minä olen valmis auttamaan häntä siinä, jos siinä minun apuani tarvitaan, olen valmis antamaan sysäyksen hänelle ja auttamaan häntä. (Suosionosoituksia, naurua.) Mutta Trotskillä on nähtävästi jokin muu tarkoitus. Jos asia on siten, niin minun on sanottava, että hänen yrityksensä on yrittämistä kelvottomilla keinoilla.

Trotski vakuutti puheessaan, ettei hän ole lainkaan niin huono kommunisti, jollaiseksi hänet puolueen enemmistön edustajat kuvaavat. Hän esitti koko joukon lainauksia kirjoituksistaan, jotka osoittavat sitä, että hän, Trotski, on tunnustanut ja tunnustaa edelleenkin työmme „sosialistisen luonteen“, että hän ei kiellä valtioneollisuutemme „sosialistista luonnetta“ j.n.e., y.m.s. Tosiaankin, on sekin uutuuus! Sitä vielä puuttuisi, että Trotski kieltäisi työmme, valtioneollisuutemme j.n.e. sosialistisen luonteen. Nyt kaikki myöntävät nämä tosiasiat, aina New Yorkin pörssiin saakka, aina nepmanneihimme saakka, puhumattakaan O. Bauerista. Nyt kaikki, niin viholliset kuin ystävätkin näkevät, että me emme rakenna teollisuutta siten kuin kapitalistit sitä rakentavat, että me tuomme taloudellisen ja poliittisen elämämme kehitykseen jotain uusia aineksia, joilla ei ole mitään yhteistä kapitalismin kanssa.

Ei, arvoisat oppositiolaiset, kysymys ei nyt ole siitä.

Kysymys on nyt paljon vakavammasta kuin mitä oppositioblokki saattaa luullakaan.

Kysymys ei nyt ole teollisuutemme sosialistisesta luonteesta, vaan siitä, että on rakennettava sosialistinen talous kokonaisuudessaan huolimatta siitä, että olemme kapitalistisen maailman ympäröiminä, siitä huolimatta, että on sisäisiä ja ulkoisia vihollisia, jotka odottavat proletariaatin diktatuurin tuhoutumista. Kysymys on siitä, että on saatava aikaan leninismin täydellinen voitto puolueessamme.

Kysymys ei nyt ole pikkuseikoista eikä kummeluksista. Pikkuseikoilla ja kummelluksilla ei nyt voida

saada puoluetta jättämään asiaa sikseen. Puolue vaatii nyt oppositiolta enemmän.

Joko te olette miehuullisia ja pystytte avoimesti ja rehellisesti luopumaan periaatteellisista virheistänne, tahi te ette sitä tee, ja silloin te saatte puolueelta ansaitsemanne määrittelyn kannastanne sosialidemokraattisena poikkeamana.

Jompikumpi.

Valinta riippuu oppositiolaisista. (Ääniä: „Oikein!“ Suosionosoituksia.)

V

OPPOSITION KÄYTÄNNÖLLINEN RYHMÄOHJELMA. PUOLUEEN VAATIMUKSET

Sitaateilla tempuilemisesta ovat opposition johtajat yrittäneet siirtyä käytännöllistä laatua oleviin erimielisyyksiin. Trotski ja Kamenev, samoin kuin Zinovjevkin, ovat yrittäneet määritellä nämä erimielisyydet väittäen samalla, että tärkeitä ovat käytännölliset erimielisyydet eivätkä teoreettiset erimielisyydet. Minun on kuitenkin sanottava, ettei yhdellekään erimielisyyksiemme määritelmälle, joita oppositio on tässä konferenssissa antanut, ole ominaista enempää objektiivisuus kuin täydellisyyskään.

Haluatteko tietää, millaiset ovat käytännölliset erimielisyytemme, haluatteko tietää, mitä puolue teiltä vaatii?

Kuulkaa:

1) Puolue ei voi enää sietää eikä se tule sietämään sitä, että te joka kerta, kun jäätte vähemmistöön, lähdette kaduille, julistatte puolueessa olevan kriisin

ja revitte puoluetta. Puolue ei tule enää sietämään sitä. (Ääniä: „Oikein!“. Suosionosoituksia.)

2) Puolue ei voi eikä tule sietämään sitä, että te, menetettyänne toivon saada enemmistön puolueesamme, keräätte ja kasaatte kaikenlaisia tyytymättömiä aineksia uuden puolueen aineksiksi. Puolue ei voi sietää eikä tule sietämään sitä. (Suosionosoituksia.)

3) Puolue ei voi eikä tule sietämään sitä, että te, parjaten puolueen johtavaa koneistoa ja rikkoen puolueessa vallitsevaa komentoa, rikkoen puolueen rauhtaista kuria, olette yhdistäneet ja muotoilleet kaikkia ja kaikenlaisia puolueen tuomitsemia virtauksia uudeksi puolueeksi ryhmävapauden lipun alla. Puolue ei tule sietämään sellaista. (Suosionosoituksia.)

4) Me tiedämme, että meillä on suuria vaikeuksia sosialismin rakentamisen tiellä. Me näemme nämä vaikeudet ja meillä on mahdollisuus voittaa ne. Me tervehtisimme kaikkea opposition antamaa apua näiden vaikeuksien voittamisessa. Mutta puolue ei voi sietää eikä tule sietämään sitä, että te yrittäisitte käyttää näitä vaikeuksia tilanteemme huonontamiseksi, hyökkäilyihin puoluetta vastaan, rynnäköimiseen puoluetta vastaan. (Suosionosoituksia.)

5) Puolue ymmärtää paremmin kuin kaikki oppositiot yhteensä, että teollistamisen eteenpäinvieminen ja sosialismin rakentaminen on mahdollista vain työväenluokan aineellisen ja kulttuuritason noustessa jatkuvasti. Puolue tekee ja tulee tekemään kaikkensa sen hyväksi, että työväenluokan aineellinen ja kulttuuritaso parantuisi jatkuvasti. Mutta puolue ei voi eikä tule sietämään sellaista, että oppositio lähtee kaduille vaatien demagogisesti työpalkan viipymä-

töntä korottamista 30—40 prosentilla tietäen vallan hyvin, ettei teollisuus kestä sellaista työpalkan korottamista tällä kertaa, tietäen vallan hyvin, että sellaisten demagogisten esiintymisten tarkoituksena ei ole työväenluokan aseman parantaminen, vaan tyytymättömyyden lietsominen työtätekevien takapajuisten kerrosten keskuudessa ja tyytymättömyyden järjestäminen puoluetta vastaan, työväenluokan etujoukkoa vastaan. Puolue ei voi eikä tule sietämään sitä. (Ääniä: „Oikein!“. Suosionosoituksia.)

6) Puolue ei voi sietää eikä se tule sietämään sitä, että oppositio jatkaisi edelleenkin työläisten ja talonpoikain liittoyhteyden perusteiden, työläisten ja talonpoikain välisen liiton perusteiden horjuttamista propagoimalla tehtaanhintojen korottamisen ja talonpoikaiston verotaakan suurentamisen ajatusta, yrittäen „konstruoida“ proletariaatin ja talonpoikaiston väliset suhteet ei taloudellisen yhteistoiminnan suhteiksi, vaan talonpoikaiston riistämiseksi proletaarisen valtion taholta. Puolue ei voi sietää eikä tule sietämään sitä. (Suosionosoituksia.)

7) Puolue ei voi sietää eikä se tule sietämään sitä, että oppositiolaiset edelleenkin kylväisivät aatteellista sekasortoa puolueessa, liioittelisivat vaikeuksiamme, kylväisivät tappiomielialoja, saarnaisivat ajatusta sosialismin rakentamisen mahdottomuudesta maassamme ja horjuttaisivat siten leninismin perusteita. Puolue ei voi sietää eikä tule sietämään sitä. (Ääniä: „Oikein!“. Suosionosoituksia.)

8) Puolue ei voi sietää eikä se tule sietämään sitä,— vaikkei se olekaan yksinomaan sen asia, vaan Kominternin kaikkien jaostojen asia,— että te edel-

leenkin häiritsisitte Kominternia, hajoittaisitte sen jaostoja ja mustaisitte Kominternin johdon mainetta. Puolue ei voi sietää eikä tule sietämään sitä. (Suosionosoituksia.)

Sellaisia ovat meidän käytännölliset erimielisyytemme.

Sellainen on oppositioblokin poliittisen ja käytännöllisen ohjelman olemus, ja sellaista on se, mitä vastaan puolueemme nyt taistelee.

Selostaessaan puheessaan tämän ohjelman eräitä kohtia ja salatessaan visusti toisia kohtia Trotski kysyi: mitä sosialidemokraattista tässä on? Kummallinen kysymys! Minä puolestani kysyn: mitä kommunistista siinä on, tuossa oppositioblokin ohjelmassa? Mitä siinä on sellaista, mikä ei olisi sosialidemokraattista? Eikö olekin selvää, että oppositioblokin käytännöllinen ohjelma käy leninismistä poikkeavaa linjaa, sosialidemokratiaan lähentymisen linjaa?

Te halusitte tietää, mitä puolue teiltä vaatii, arvoisat oppositiolaiset. Nyt te tiedätte, mitä se teiltä vaatii.

Joko te täytätte nämä ehdot, jotka ovat samalla puolueemme täydellisen yhtenäisyyden ehtoja, tahi te ette sitä tee, ja silloin puolue, joka löi teidät eilen, alkaa huomenna teidän lopullisen lyömisen. (Suosionosoituksia.)

VI

YHTEENVETO

Millaiset ovat yhteenvedot, tulokset puolueen sisällä käydystä taistelustamme?

Minulla on Trotskin allekirjoittama asiakirja syyskuulta 1926. Tämä asiakirja on merkittävä siinä suh-

teessa, että se sisältää eräänlaisen yrityksen ennakoida puolueen sisäisen taistelun tuloksia, sisältää eräänlaisen ennustuksen ja eräänlaisen yrityksen hahmotella puolueen sisäisen taistelunme perspektiivejä. Tässä asiakirjassa sanotaan:

„Yhdistynyt oppositio osoitti huhtikuussa ja heinäkuussa ja se osoittaa lokakuussa, että sen katsantokantojen yhtenäisyys vain lujittuu karkean ja epälojalisuuden vainoamisen vaikutuksesta, ja puolue tulee ymmärtämään, että ainoastaan yhdistyneen opposition katsantokantojen pohjalla on olemassa ulospääsy nykyisestä ankarasta kriisistä“ (kts. Trotskin kirjettä oppositiolaisille, syyskuu 1926 — liite Politbyroon istunnon pikakirjoituspöytäkirjaan lokakuun 8 ja 11 pltä 1926).

Kuten näette, se on melkein kuin ennustus. (Ääni: „Niin juuri — melkein kuin“.) Se on miltei puhtaasti marxilaislaatuinen ennustus, ennakkonäkemyks kokonaista kaksi kuukautta eteenpäin. (Naurua.)

Siinä on tietysti eräänlaista liioittelua. (Naurua.) Siinä puhutaan esimerkiksi nykyisestä ankarasta kriisistä puolueessamme. Mutta me, luojan kiitos, olemme elossa ja terveitä emmekä ole edes huomanneet kriisiä. On tietysti olemassa eräänlainen kriisi, mutta ei puolueen kriisi, vaan erään ryhmän kriisi, jota nimitetään oppositioblokin ryhmäksi. Mutta eihän pienen ryhmän kriisiä voida pitää miljoonapuolueen kriisinä.

Trotskin asiakirjassa puhutaan edelleen, että oppositioblokki lujittuu ja tulee lujittumaan vastaisuudessaakin. Mielestäni on siinäkin jonkin verran liioittelua. (Naurua.) Eihän voida kieltää sitä tosiasiaa, että oppositioblokki hajoaa, että opposition parhaat ainekset sanoutuvat siitä irti, että se tukeh-

tuu sisäisiin ristiriitoihinsa. Eikö tosiaasia ole se, että esimerkiksi toveri Krupskaja loittonee oppositioblokista? (Myrskyisiä suosionosoituksia.) Onko se sattuma?

Ja lopuksi Trotskin asiakirjassa sanotaan, että ainoastaan yhdistyneen opposition katsantokantojen pohjalla on olemassa ulospääsy nykyisestä kriisistä. Luulen, että siinäkin Trotski jonkin verran liioittelee. (Naurua.) Oppositiolaiset eivät voi olla tietämättä sitä, että puolue ei ole liittynyt yhteen ja tiivistänyt rivejään oppositioblokin katsomusten pohjalla, vaan taistelussa noita katsomuksia vastaan, niiden vastaisesti, rakennustyömme sosialististen perspektiivien pohjalla. Trotskin asiakirjassa on ilmeistä liioittelua.

Mutta kun jätetään pois kaikki nämä liioittelut, joita Trotskin asiakirjassa on, niin ennustuksesta ei taida oikeastaan jäädä mitään jälle, toverit. (Yleistä naurua.)

Kuten näette, tulos onkin päinvastainen, kuin mitä Trotski on kuvaillut ennustuksessaan.

Minä lopetan, toverit.

Zinovjev kehuskeli yhteen aikaan, että hän osaa painaa korvansa maata vasten (naurua) ja että kun hän painaa korvansa maata vasten, niin hän kuulee historian askeleet. Paljon mahdollista, että se saattaa olla todellakin niin. Mutta on kuitenkin myönnettävä, että Zinovjev, joka osaa painaa korvansa maata vasten ja kuulla historian askeleet, ei toisinaan kuule eräitä „pikkuseikkoja“. Mahdollisesti oppositio osaa todellakin painaa korvat maata vasten ja kuulla sellaisia mainioita asioita kuin historian askeleet. Mutta

täytyy myöntää, että osatessaan kuulla sellaisia mainioita asioita, se ei ole osannut kuulla sellaista „pikkuseikkaa“, että puolue on jo kauan sitten kääntänyt selkensä oppositiolle ja että oppositio on jäänyt matalikolle. Sitä he eivät ole kuulleet. (Ääniä: „Oikein!“.)

Mitä se merkitsee? Sitä vaan, että opposition korvat eivät näköjään ole kunnossa. (Naurua.)

Siksimä neuvonkin: arvoisat oppositiolaiset, parantakaa korvanne! (Myrskyisiä, kauankestäviä suosionosoituksia. Konferenssin osanottajat nousevat seisomaansa aattaen toveri Stalinia.)

„Pravda“ № 262,
marraskuun 19 pñä 1926